

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 10 (11)

TORONTO, Ontario, 1950 m. KOVO mėn. 9 d.

Kaina 10 c.

The Lights of Homeland

Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian R. C.

Society of Canada.

Authorized as Second Class Mail

Post Office Department, Ottawa

SAVAITRAŠTIS

Leidžia Kanados Lietuvių
Katalikų Kultūros Draugija941 Dundas St. W., Toronto,
Ont. Canada

Tremtinių šalpa

Pasibaigus karui pasiekiamų šelpinių lietuvių buvo apie 60 tūkstančių. Tai buvo tremtiniai susispietę daugiausia Vokietijoje, Austrijoje, Italijoje, Danijoje ir eilėje kitų kraštų. Dabar ten jų skaičius smarkiai sumažėjo. Dar neišemigravusių ir nepradėjusių savarankaus gyvenimo tremtinių bėra likę vos apie 10-12 tūkstančių. Iki šio pusmečio pabaigos, kada IRO nustos veikusi, jų spėjama, liks apie 6-7.000, o iki metų pabaigos liks vos 3-4.000. Bet tai bus jau vad. kietasis branduolys, kuris beveik nebemazės, nes tai bus ligonys, invalidai, seneliai ir negalintieji išemigruoti dėl politinių aplinkybių — "išskringuotieji", nors jų "didžiausioji kaltė" dažniausiai yra ta, kad gelbėdamiesi nuo raudonojo teroro, norėdami išsprukti iš jo naugų, iš Lietuvos išvyko vokiečių repatriantų vardu.

Iki šiol beveik visa parama tremtiniais plaukė iš BALFO o į skyrė L. Raud. Kryžius. Tai niekad nepamiršamas nuopelnas senesniosios lietuvių išeivių kartos JAV ir Kanadoje. Šiandien prie senųjų išeivių prisijungę jau daugiatai kaip 40.000 naujų išeivių, būvusių šelpiniais, tremtiniais. Apie 30.000 iš jų yra atvykę kaip tik į tuos kraštus, iš kurių parama ir jiems plaukė jau penkeris metus. Aiškus dalykas, kad jiems netinka vien džiaugtis atsikračius vargo ir paskęsti kasdieniniuose savo ir savo šeimos rūpesčiuose. Ne tik krikščioniškoji artimo meilė, ne tik tautinė prievolė, bet ir senosios išeivijos parodytas pavyzdys juos įpareigoja rūpintis savo broliais, likusiais varge, ir paaukoti jiems šelpi nors dalį savo pajamų, kad ir labai reikalingų saviems reikalingams. Senieji išeiviai auکوjo ir dirbo apie savo brolių vargą tik spėdami, naujieji — tą padėti gerai žino, nes savo akimis matė ir numano, kaip gyvenimas ten rutuliosis ateityje. Senieji jau gal kiek ir patilo per tuos penkeris metus, tad nenuostabu, kad ir LRK mūsų pereiname Nr. išspausdintuosiu atsišaukimu jau kreipiasi pirmiausia į naujuosius ateivius, šitam kilniam darbui ir pasiaukojimui įpareigojamus pačių gautosios paramos. Tegul būvę tremtiniai dabar suaukokoja ir surenka tiek, kiek surinko senieji išeiviai, tiems keliems tūkstančiams likusiųjų parama bus beveik pakankama.

Žinoma, nei LRK, paskelbęs atsišaukimą, nei mes nemano, kad nuo šito kilniausio darbo jau šalinis senojo išeivija. Toli gražu ne. Bet daugelis jų jau yra pavargę nuo tokių nuolatinių rūpesčių, tad jiems reikalinga talka arba ir pavadavimas.

Turint galvoje padidėjusią mūsų išeivių, smarkiai paaukusį skaičių žmonių, gyvenančių iš pastovių savo darbo pajamų, atrodo, kad tie keletas tūkstančių tremtinių turėtų būti nesunkiai aprūpinami. Šaltinių, atrodo, pakaktų. Lieka tik klausimas, kokios sistemos laikytis.

Tai labai svarbus klausimas ir reikalingas greito sprendimo. Galia, kad iki šiol Kanadoje šio klausimo niekas nesvarstė. Tiesa, mes iki šiol neturime jokio centrinio visus apjungiančio organo. Jo greit gal, deja, dar ir nesustilauksime, bet reikalas skubus, atidėlioti jo negalima. Tad mes kviestume šiuo reikalu pasisakyti spaudoje ir jį apsvartyti didžiosioms organizacijoms. Iškelta puiki mintis kartais gali būti vertingesnė už centrų nutarimus.

L. Raudonasis Kryžius kviečia bent buv. tremtinius šiam reikalui paaukoti bent vienos valandos uždarbį. Jo atsišaukime nėra nurodyta nei pinigų surinkimo technika, nei jų persiuntimo keliai. Atrodo, kad mintis gali turėti pasisekimo. Bet kas imsis šito pinigų surinkimo darbo. Kitame LRK atsišaukime, kurio mes dar ne spausdinome, siūloma kurti Europoje paliekantiems tremtiniais globoti komitetus arba LRK remti draugijas. Tai vis svarstyti reikalingi. Pagaliau labai įsidėmėtinas yra siūlymas mūsų kanadiškoje visuomenėje jau ne kartą girdyti patikėjusios Val d'Or bendruomenės, nutarimas, padarytas jų susirinkime minint Nepriklausomybės šventę. Valdoriečiai pasiūlė naują principą, kuris berods, nei atpalaiduotų nuo šio darbo LRK. Kaip mūsų jau buvo skelbia korespondencijoje iš Val d'Or "TZ" Nr. 9 (10), valdoriečiai siūlo kiekvienai būsimai KLB apylinkėi pasiimti globoti bei šelpiti po tam tikrą paliegiusių ar sergančių tremtinių grupę. O pavyzdžiui, ilgų kalbų nemėgstą, valdoriečiai pasiėmė savo globon dviejų džiovininkų sanatorių lietuvių. Beabejo tai labai gražus nutarimas ir labai įsidėmėtinas siūlomas principas. Iš esmės tai yra pasiūlymas įvesti lokalių bendruomenių patronatą. Iš tikrųjų ar tai nebūtų pats tinkamiausias kelias. Tarp atskiras grupes globojančių bendruomenių dar pasireikščių lenktyniavimas, kuris tikrai būtų naudingas globojamiesiems. Mums atrodo, kad šį principą reikėtų plėsti ir valdoriečių nutarimą sveikiname. Juk ir pats BALF jau senai siūlė įvesti patronato principą. Tik jis tada siūlė tai ne grupėm, ne kolonijom, bet asmenims bei šeimoms gauti patronus, tokius pat asmenis ar šeimas. Dėl to norėtųsi tik dar pagedauti, kad vis dėlto būtų prieta prie vieno šalpos vykdomo būdo, kad išryškėtų ir visiems būtų žinoma tvarka. Veikiant be sistemos, partizaniskai, ir gražių principų vykdomas šalpos darbas kartais gali neduoti tikslų vaisių. Pav., juk taip veikiant net kaikiuros sanatorijos gali būti pamirštos, o patronus turinčios kartais gali sulaukti ir dar kitokios paramos.

Taigi ir mums Kanadoje reikalinga centrinė tremtinių šalpos organizacija, kuri sutikslintų visų geros valios žmonių ir organizacijų veiklą.

Dr. Klaus Fuchs nubaustas 14 m. kalėjimo

Viena iš didžiausių sensacijų, sukėlusį didelį susijaudinimą Didž. Britanijos visuomenės sluoksniuose, pasibaigė. Atominių paslapčių vagis ir išdavikas Sov. Sąjungai, Dr. Klaus Emil Julius Fuchs, atomo tyrimų mokslininkas ir komunistas, kovo 1 d. nubaustas maksimaline pagal britų įstatymus bausme — 14 metų kalėjimo.

Teismo procesas tęsėsi tik 90 minučių. Atvestas į teismo salę, kaltinamasis Dr. Fuchs įkių susijaudinimo žymių nerodė. Gavęs žodį, laikydamas vieną ranką kelnų kišenėje, jis trumpai teatsakė: "Esu kaltas".

Paskelbus sprendimą, teismo pirmininkas Goddard vis dėlto

rado reikalingą nutelstajam priminti, kad jo padarytas nusikaltimas yra vienas iš didžiausių tame krašte istorijos bėgyje ir už jį kitų valstybių teismas nutelstajų pakorimo bausme. Kaltintoju buvo vyr. prokuroras Sir Hartley Shawcross, tas pats, kuris kaltino ir Niurnbergo teisme kaltinamuosius.

Teismo salė proceso metu buvo pilnutėlė žmonių, nors liudininkų tebuvo vienas asmuo — William James Skarson, Secret Service valdininkas. Susirinkusi publika nebuvo reikalinga jokių perspėjimų, kad laikytųsi tylos. Visi įtemptai sekė bylos eigą. Publikos ložėse matėsi nemaža Britų Atomo Kojos narių, buv. teismojo ko-

legų ir, netgi, Ministerių Kabineto atstovų. JAV Ambasada atstovavo taip pat vienas narys ir karinis attache Londone.

Deja, susirinkusi publika pasiliko nusivylusi. Jos manymu, dėl labai trumpo proceso, daug klausimų liko neišryškėję, kaip pav., kodėl Dr. Fuchs buvo paskirtas prie taip paslaptingo darbo, jei jis buvo žinomas komunistu buvęs dar Vokietijoje? Kodėl nusikaltimas, kurį jis vykdė D. Britanijoje ir JAV, tebuvo išryškintas tik po septynerių metų? Kaip, pagaliau, tas viskas buvo atidengta? Kas nutiko su tuo nežinomu asmeniu, kuriam Fuchsas paslaptis perduodavo? Kas jis buvo? Ir tt. ir tt.

Vytautas prie Juodųjų Jūrų

Lietuvos laisvės byla

VYKDOMOSIOS TARYBOS UŽSIENIŲ REIKALŲ TARNYBOS VALDYTOJAS PROF. J. BRAZAITIS AKTUALIAISIAIS KLAUSIMAIS

ELTOS bendradarbis kreipėsi į Vykdomosios Tarybos Užsienių Reikalų Tarnybos Valdytoją prof. J. Brazaitytį, ar jis nesutiktų painformuoti pasaulio lietuvių apie dabartinę tarptautinę Lietuvos padėtį ir kovos dėl Lietuvos išlaisvinimo eigą bei artimuosius uždavinius.

1. Kokioms priežastims yra pagrįsta kova dėl Lietuvos išlaisvinimo ir kaip reikia vertinti tarptautinę šio meto padėtį?

Lietuvos išlaisvinimas remiasi dviem pagrindinėmis priežastimis: 1. Rytų ir Vakarų intereso priešingumais ir iš to einančiu konfliktu; 2. lietuviškųjų jėgų budrumu, pasirėngimu ir veikliu įsijungimu į Vakarų akciją.

Rytų - Vakarų santykių barometras nervingai šokinėja. Po mėginimų susiprasti Vakarai nedviprasmiškai ėmė rikiuoti savo jėgas, pirmojo eilės ūkis

kai stiprinami ir kariškai ginkluodami Vakarų Europą. Nevisi Europos punktai duodasi stiprinami. Pietų Europa, kuri turėtų būti europinės galios atstovai, nepateisina dėtų vilčių. Jos vietoj europinio pasipriešinimo centru paversti Vokietiją trukdo dar neišgyventas nepasitikejimas, kurį dar labiau sustiprino pačių vokiečių provokaciniai ultra nacionalistiniai balsai. Jugoslavija, Turkija, Ispanija yra realios pajėgos, kurios norima įtraukti į pasipriešinimo ratą, bet kuriom dėl vieno ar kitų priežasčių dar nedrįstama rodyti galutinio pasitikejimo.

Tuo būdu Europos atskiro jėgos savo smulkumu, savo vidaus sugleblimu, savo lokalinio pobūdžio problemom, nustelbiam čiom visus bendruosius interesus, nėra pasirėngusios didžiai misijai — pa-

sipriešinti bolševikniam Rytų imperializmui.

Tikimasi tas visas palaidas jėgas apjungti, ir tą jungtinę Europą paversti pasipriešinimo atrama. Tenka laukti, iki tas lėtas einančio apjungimo vyksmas duos vaisių. Laukimas — ne santykių tarp Rytų ir Vakarų išlyginimo, bet Europos apsiungimo, sustiprėjimo ir pasirengimo — yra būdingasis ženklas Vakaram.

2. Jei Vakarai tebėra laukimo ženkle, tai kokiame ženkle yra Rytai?

Rytai? ... Rytai tuo tarpu skubi plečia savo ekspansiją ten, kur sutinka mažiausiai pasipriešinimo. Vakarų Kinija, šiaurinė Indokinija, rytų gal Burma, Indija... O gal ten sustos ir pradės judėti Europos šlaurė ar ryptiečiai. Rytų rankose iniciatyva. Jų rankose veikimo kryptis ir tempas.

(Nukelta į 8 psl.)

Savaitės apžvalga

JAV ekonominė parama išplečiama Pietryčių Azijos kraštams

Marshallio plano tęsimui Kongresas jau sutiko skirti naują dviejų milijonų 950 milijonų dolerių sumą. Kad toks nutarimas padarytas, nulėmė naujos žinios, įrodančios, kad Stalinas statys savo didžiulę karinę mašiną daug didesniu tempu negu Hitleris, ruošdamasis puliti Lenkiją. "O mūsų didžiausias pasiryžimas — ekonominis bendradarbiavimas, nes čia glūdi Kremliaus planų dominuoti pasaulyje sužlugdymas", kalbėjo Achesonas.

Iš Harrimano pranešimo patikėjo, kad V. Europos kraštai jau ir dabar esą padarę neblogą pažangą ekonominiame atkūtime. Jau tų kraštų pramonė irgi palyginamai atsikūrusi, bet dar tebesąs didelis dolerių trūkumas. Todėl Harrimanas siūlė, kad JAV Marshallio plano dolerių daugiau sunaudotų pirkdamos ir importuodamos naujai gaminamus V. Europos kraštų gaminius. Ta mintis ne visų senatorių buvo priimta su pasitenkinimu. Kai kurie jau bijo Europos, ypač D. Britanijos, gaminių konkurencijos. Kongresas vis dėlto nutarė tęsti Marshallio plano vykdymą, o Valstybės Departamentas pasiuntė specialią komisiją į Pietryčių Aziją, kad išdirtų planą ekonominės paramos Indonezijai, Malajams, Burmai, Siamui ir Indokinijai, kur dabar pasireiškia dar didesnė Kremliaus gresmė negu V. Europoje.

JAV ir D. Britanijoje baiminamasi dėl komunistų simpatikų, sėdinčių aukštesiose valstybės vietose

Vašingtone respublikonų senat. McCarthy sukėlė didelę audrą, išdirdamas pareikšti, kad jo turimomis žiniomis, dar 57 asmenys, komunistų simpatikai, dalyvauja JAV užsienio politikos vairavime, nes užima aukštas vietas Valstybės Departamente. Šis jo pareiškimas sukėlė nemažą audrą iš demokratų senatorių pusės. Jis buvo pavadintas mėgėju ir skleidėu sensacijų, nieko neturinčių bendro su tiesa. Tačiau sen. McCarthy neatsisakė savo pareiškimų ir po keleto dienų savo sąrašą padidino iki 81, pasižadėdamas kiekvieną atvejų, jei bus pareikalautas, pateikti ir pavardes. Pagaliau senatas nusprendė sudaryti specialią komisiją, kuri ištirtų visų Valstybės Departamente valdininkų praeitį ir jų ištikimybę valstybei. Komisijai vadovaus sen. M. Tydings. Ir Didž. Britanijoje po Fuchso bylos valstybės saugumo organai pasiruošę ištirti praeitį pareigūnų, dirbančių ministerijose ir užimančių atsakingas pareigas valstybės aparate. O D. Britanijos spauda, nelaukdamą jokių tyrimo duomenų, jau pradėjo puldinėti eilę aukštų valstybės pareigūnų. Pirmasis buvo užpultas naujasis Darbiečių vyriausybės karo ministeris J. Strachey. "The Evening Stan-

dard" ir "The Daily Express" tiesiog išvadino jį "prisiekiu komunistu". Pats ministr. pirm. buvo priverstas padaryti pareiškimų, ginamas J. Strachey asmenį. Esą nuo 1940 m. J. Strachey atsiskyręs komunistų ideologijos ir pasidavęs komunistų priešu. "The Yorkshire Post" stebisi, kaip J. Strachey atleko tokiu svarbiu momentu karo ministerio portfelis. Kaip ten bebūtų, ir JAV ir D. Britanijoje nuo komunistų ar jų simpatikų apsisvalymo klausimas yra pasidavęs be galo gyvas. Pamažu pasimokoma iš liūdnos praeities ir pradeda suprasti penktos kolonos vaidmuo.

Vokietijos sunkumai

Pirmą kartą po karo audrų vakarų vokiečiai triukšmingai užgavėjo maskaradais gavėse, smagiai nugerdami bei parūkydami, nes cigarečių buvo atiradę pakankamai. Tačiau virš dviejų milijonų vokiečių kasdien laukia darbo. Deja, visos vyriausybės priemonės, kad suteikti jiems darbo, nequoda vaisių. Vokiečiai jau išvystė savo plieno produkciją iki virš 10 mil. tonų per metus, nepasiekdami vos 4% jiems skiriamų skirtos fibos — 11 mil. 100 tūkstančių tonų per metus. Nedarbo klausimas vis dėlto neišsprendė. Sunkią padėtį dar blogina nauji vokiečių transportai iš Rytų Vokietijos sričių, priskirti Lenkijai. Lenkai paskutinę savaitę pradėjo evakuoti į Vakarų Vokietijos teritorijas ten likusius 125.000 vokiečių. Planą įvykdžius, Aukšt. ir Žemut. Silezijoje, Rytų Pomeranijoje ir Prūsijoje nebeliks nė vieno vokiečio. Vakarų Vokietijos vyriausybė, prisilegta nedarbo problemos ir akinama augančių patriotinių nuotaikų, pradėjo stiprią kampaniją už prarastų teritorijų grąžinimą Vokietijai.

Ar Tito nesvyruoja?

Dėl Jugoslavijos. laikysenos paskutiniu metu įvairių kraštų spaudoje pastypė įvairių spėjimų. Staigus Jugoslavijos pripažinimas komunistinės Vjet-Namo vyriausybės Indokintijoje, kurią iki šiol pripažino tik Maskva ir jos satelitai, daug kam pasirodo įtartinas. Atrodo, lyg Tito vėl grįžtų į Maskvą ir Rytų bloką. Tito, pripažindamas raudonųjų valdžią Indokintijoje, bus norėjęs parodyti savo savarankiškumą. Tačiau išskaidyti abejones, Tito Belgrade kelių dešimčių tūkstančių miniai pasakė kalbą, pareiškdamas, kad jis nesiekęs kominfurmui klusnų kraštų politikos pėdomsi, nes tų kraštų vyriausybės jam esančios priešiškos ir nesiliaujančios iš šmeižusios.

JAV anglikasčių streikas

Paskutinė naujauja žinia, kad JAV anglikasčių streikas pasibaigė. Unija sutarė su savininkais pasirašyti ir darbo prasidejo. Darbininkai džiaugiasi nemažai laimėję, o kraštas atsiduso, kad ūkinę stagnaciją įnešęs perėjimas pasibaigė.

Teviškes žiburiai

THE LIGHTS OF HOMELAND
SAVAITRAŠTIS

Redaguoja Redakcinis Kolektyvas

Redaktorius Dr. A. Šapoka

Laidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of Canada

Prenumerata Kanadoje \$3, JAV — \$3 amerikoniški, Austrijos, Pietų Amerikoje ir kitur — \$4 amerikoniški, pusei metu — Kanadoje \$2, visur kitur \$2,50. Atskiras nr. 10 ct.

Adreso pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)

941 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada. Telefonas AD 4265

Pusiaukelės žmonės

Neretas Vakarų žmogus, komunistinio garbintojas, kad jį arčiau pažįsta praktikoje, nuo jo nusigrįžta. Tokių atsivertėlių nestingia ir žymių rašytojų tarpe: Italas Ignatio Silone, D. Britanijos pilietis Vengrijos žydai Artūras Koestleris, prancūzai Andre Gide, Andre Malraux, David Rousset. Tai vis žmonės, buvę komunistai ar jiems pulkavus, kurių atsivertimo garas yra apklėgęs visą pasaulį. Į jų tarpą įeina ir anglas George Orwell (tikra jo pavardė Eric Blaire), kuris, sulaukęs tik 47 metų amžiaus, 1950 m. sausio mėnesį mirė.

G. Orwell buvo komunistas. Po kelių metų Londone ir Paryžiuje, kur jis buvo žinomas rašytojas, G. Orwell 1935 m. įstojo į tarptautinę brigadą ir Ispanijos pilietiniame kare kovojo komunistų pusėje. Buvo sužeistas, grįžo Londonui ir įsigijo įvairių prekių parduotuvę. Ispanijos įvykiai ir tarptautinės brigados įspūdžiai, matyt, jau buvo į stipriai paveikę, nes jis ėmė komunistų šalinis. Tačiau galutinai ryšių su komunistais jis iš karto nenutraukė. Kurį laiką dar dalyvavo nuo Maskvos atskilusioje ano meto "titininkų" grupėje, vadinamoje PO-UM. Tik po 2-jo pasaulinio karo jis galutinai nuo komunizmo nusigrįžė ir ėmė rašyti romanus, nukreiptus prieš raudonąją totalistinę diktatūrą. Žymiausių jų romanų laikomas "1984". Jame vaizduojamas pasaulis, kuriame paskutinis dar laisvai galvojęs žmogus turi mirti.

Tiek Orwellio, tiek kairiųjų kitų rašytojų nusigrįžime nuo komunizmo yra būdingas vienas dalykas — jų sustojimas pusiaukelėje. Komunizmo praktika ir iš dalies teorija juos gąsdina.

Komunizmas jie kartais labai aštriai kritikuoja ir neigia. Tačiau vietoj komunizmo jie nepateikia jokios pozityvios išeities. Krikščionybė, kuri viena yra komunistinės filosofijos ir dorovės antipodas, jiems lieka svetima. Iki krikščionybės jie nenuieina, atrodo, dėl to, kad, atmesdami komunizmą, jie vistiek daugiau ar mažiau pasilieka prie materialistinės pasaulėžiūros principų, visai nepastebėdami, kad komunizmas ir yra ne kas kita, kaip lo-giška išplėtotą ir praktikoje vykdomą materialistinę pasaulėžiūrą.

Liberalai džiaugiasi, kad G. Orwell, išsivadavęs iš komunizmo, apsaugojo savo laisvę, nepripažindamas prie aiškios pozityvinės pasaulėžiūros. Be abejo, laisvė yra brangus dalykas. Tačiau mąstymo laisvė nėra absoliutinė vertybė, nes žmogui dera žinoti, kam jis tą laisvę turi panaudoti ir ko siekti. Absoliučiai laisvas bėra Dievas. Tuo tarpu žmogus, norėdamas būti absoliučiai laisvas, tampa greičiau chaotiškas žmogus. Todėl tokie pusiaukelės žmonės kaip Orwell ir kiti komunistų nusivylę rašytojai nėra ir negali būti žmonijos vadais, nors liberalai juos ir nori tokius padaryti. Neuztenka tik sukurti komunistinio praktikoje, kad ir kaip toji kritika būtų taikli ir įspūdinga. Neuztenka bolševizmą neigti, reikia vietoj pameigto bolševizmo duoti pozityvią doktriną. Tuo tarpu G. Orwell ir kiti minėti atsivertėliai nieko pozityvaus neduoda. Jie todėl yra panašūs anam irklui toli, kuris nuo vieno ežero kranto keikdamas atsisplešia, bet kur plaukti atsisplėšus — žino ir kitiems pasakyti negali.

J. Grinius.

Didžioji spekuliacija sąžinėmis

... ir akla Teisybė iškeliaivo į pasaulį laimės ieškoti...
Iš mūsų liaudies pasakų.

Ateities žmogus su pasibaisėjimu skaitys apie mūsų dienas. Didieji technikos laimėjimai ir didžiausias žmogaus išniekinimas. Simtai milijonų žmonių parduodami, prievartaujami, naikinami; sutartys laužomos; ištisos tautos ir gimnės žudomos, išskamantinės stipresniųjų savavalei. Akloji teisybė žengia per pasaulį su triumfu ir laimėjimu. Klafki dabartis ir gana tamsoka ateitis. Jei nenori spekuliuoti savo sąžinė, o likti sau žmogui, turi išsivadėti savo krašto ir bėgti į svetimą šalį, kur dar tave iškratys ligi nuogumo, išskamantinės ir dešimties kartų pirš pažįstamą "rojų". Asmens laisvė yra tolimas mirasas, o visur kyšo jėga, brutalumas, egoizmas. Jei negiedosi himnų naujiems "šventiesiems", būsi sutripytas, sunaikintas, sumaltas. Besąlyginis pasidavimas naujos dogmos, kurios yra griežtai priešingos buvusios, yra šių dienų pusė pasaulio duona. Parduok save, savo Tėvynę, parduok savo idėjas, savo tikėjimą, parduok savo laisvę ir galvojimą ir dar šauk visa savo

prigimtimi moderniam barbarizmui valio, tada gausi pragyvenimo minimumą. Žodžiu, nužmoginkis save, kad išliktum gyvas. Ir šios didžiosios spekuliacijos žmonių sąžinėmis pasaulio viešpačiai nedraudžia. Vis naujas aukas ryja ir ryja besotė hydra. Bent kartą turi pasaulis užgirsti ir praręgti. Švelnūs žodžiai ir dar švelnesnė politika negrąžins pasauliui ramumo. Gana spekuliacijos sąžinėmis! Gana besitytioti iš žmogaus jausmų. Laikas gėlbėti tautas iš tvano arba visi paskęsim. Pasauliui reikalinga skubi operacija, kad liga neapimtų viso organizmo. Tada bus jau per vėlu. Kai ligonis "kalbasi" su Abraomu ir geriausi hirurgai nieko nebegalės.

Politikai turi praręgti. Pasaulio sąžinė atbusti ir nebeleisti naikinti tautų. Turi būti tartas kietas, nedviprasmiškas ir atviras žodis. Kada tūkstančiai žūsta, nelaikas žiūsti. Turi bent kartą pasaulis pajusti didžiąsias žaizdas, daromas kultūrai ir žmoniui. Laikas jais gydyti skubia operacija. Akloji teisybė turi praręgti ir surasti tikrąją laimę, kada kelsis tautos naujam gyvenimui be smurto ir prievartos.

R. M.

Lietuva isigijo naują postą

LKD ĮSTOJO Į NAUJĄ KRIKŠČIONIŲ INTERNACIONALĄ

Dėka nenuilstamomis Prelato Krupavičiaus pastangomis ginti Lietuvos reikalus ir visais keliais siekti jos išlaisvinimo Naujasis Krikščionių Internacionalas, trumpai vadinamas NEI (Nouvelles Equipes Internationales) vasario 10-11 d. posėdyje nutarė priimti Lietuvą savo nariu. NEI Vykdomojo Komiteto posėdyje, kuris Lietuvą priėmė nariu, dalyvavo 16-kos tautų bei valstybių atstovai. Pirmininkavo posėdžiui p. de Chryvens, belgų krikščionių - demokratų partijos pirmininkas. Lietuvos priėmimo reikalą plačiau referavo ir gynė prof. Stefan Glaser, NEI kultūrinės komisijos pirmininkas, kuriam šis klausimas anksčiau buvo pavestas išstudijuoti ir paruošti atitinkamą raportą. Daug prie mūsų klausimo, kuris jau kartą buvo atmes-tas (1948 m. Liuksemburge), tel-giamo išsprendimo prisidėjo p. Bichet, prancūzų delegatas, buvęs NEI Vykdomojo Komite-to pirmininkas ir dabartinis NEI generalinis sekretorius. Labai

simboliškai šį linksma žinia, kad Lietuva priimta į Naująjį Krikščionių Internacionalą, pasiekė lietuvius Vasario 16 dieną, tarsi primindama, kad pasaulis Lietuvos reikalus žino, atjaučia ir ją jungia prie laisvų pasaulio tautų šeimos.

Kas yra NEI ir ko jis siekia?

Kaip pats vardas rodo, tai yra tarptautinis krikščionių - demokratų partijų susivienijimas kovoti už krikščionišką pasaulio santvarką ir už kiekvienos tautos, kuri yra jo narys, teises. Jis siekia, kad viso pasaulio krikščioniškos tautos sutartinai veiktų ir išliktų įvairiuose kraštuose nesupratimus bei sunkenybes bendro-mis jėgomis šalinti. Savo tikslų siekdamas NEI šaukia tarptautinius kongresus, daro konferencijas, posėdžius, palaiko glaudžius santykius su kitomis tarptautinėmis organizacijomis, pasaulio politiko vairojamomis asmenybėmis. NEI yra dar

jaunas judėjimas, labai panašus ir giminingas su Europos Unijos judėjimu, tačiau turįs mintį apimti ne tik Europą, bet ir kitus pasaulio kraštus. Pas-kutiniuoju laiku jis turi jau su-būrus 16 tautų. Taip jo nariais yra: Anglija, Airia, Austrija, Belgija, Čekoslovakija, Danija, Italija, Lenkija, Liuksemburgas, Norvegija, Olandija, Prancūzija, Švedija, Šveicarija, Vokietija, Saaras. NEI savo atstovais turi labai svarius asmenų bei autoritetų, taip pat jis jau yra įsigijęs nemažą svorio kitų tarptautinių judėjimų tarpe.

NEI vidaus santvarka ir organizacija

NEI yra sudarytas iš atskirų tautų krikščioniškų partijų ar jų grupių. NEI veiklą vykdo jo Vykdomasis Komitetas, į kurį kiekviena tauta skiria vieną atstovą ir vieną pavaduotoją. Taip pat NEI gali kooptuoti į Vykdomąjį Komitetą didžiai nusipelnčius asmenis ir taip pat 1 ar 2 atstovus iš veikiančios prie jo jaunių sekcijos. Vykdomas NEI Komitetas renka kasmet pirmininką, 4 vicepirmininkus ir generalinį sekretorių. NEI renka si tarptautinei sesijai bent kartą į metus, kur kiekviena tauta turi 4 mandatus. Ne-paprasta sesija gali būti sušaukta kiekvieno metu, kai to pa-gaidauja narių dauguma. Vykdomas NEI Komitetas posėdžiauja bent tris kartus į metus. Ly-gybė ir judrumo pagrindais suorganizuotas Naujasis Krikščionių Internacionalas, atrodo, pilnai atitinka šių dienų gyvenimo reikalavimus.

Ką NEI iki šiol yra nuveikęs ir kokios jo perspektyvos ateitai

Svarbiausi iki šiol NEI atlikti darbai bei nuopelnas yra tai, kad jis karo išskaidytas krikščioniškas partijas dalinai jau suvienijo. To darbo buvo im-tasi dar karo metu ir buvo Lon-done susitvėręs International Christian Democratic Union. Tačiau pradėtas darbas nutrūko. Taip 1947 metais Šveicari-joje vėl buvo bandyta pana-sus organizmas sukurti ir tai pasisekė. Buvo 8 tautų sudarytas krikščionių demokratų su-sivienijimas Lucerne, kuris 1948 m. Liežio Belgijoje galutinai su-siformavo į tarptautinį judėjimą, vadinamą NEI. Tais pačiais metais Liuksemburge kongrese jis jau turėjo 14 tautų, 1949 m. jis skaito 16, o šiais metais, pri-jungus Lietuvą, NEI yra 17 tau-tų organizmas, su tendencija vis augti narių skaičiumi ir ap-imti vis daugiau socialinių ir po-litinių problemų. Pirmoje vietoje norima įtraukti narius dar daugelį Pietų Amerikos tautų, bei kitų kontinentų. Subūrus daugiau tautų, NEI galės rimčiau ir svariau pasisakyti įvai-riais klausimais, ypač jis gali būti didelis ramstis pasauliui prieš iš Rytų besiveržiantį totalitarinio materializmo pavojų. Iki šiol jis yra suorganizavęs keletą svarių kongresų ir nagrinėjęs įvairius Europos tautų bendradarbiavimo klausimus. Numatomame balandžio mėn. Italijoje NEI kongrese norima iš-studijuoti krikščionių demokra-tų tikslus šių dienų Europos už-daviniams ir sudaryti atitinka-mą programą planingai jų tiks-lų siekti. Tikimasi, kad studijuojama medžiaga lies ir Rytų bei vidurio Europos tautų proble-mas ir gali būti prieita ga-na svarbių nutarimų, liečiančių prispaustas tautas.

Ko tikisi Lietuva iš NEI

NEI pagalba Lietuva tikisi daug ko atsiekti. Pagrindinis dalykas tur būt bus tai, kad Lietuva, būdama NEI nariu, turės, pagal prel. Krupavičių, dar vie-ną, nuolatinę tribūną, iš kurios galės pasisakyti pasauliui savo tautos ir Tėvynės skriaudas ir kelti tarptautinėje arenoje Lie-tuvos atstatymo reikalą. Lietu-va, turėdama, kaip ir kitos tau-tos savo atstovus NEI organuo-se, galės įvykstančiuose posė-džiuose, konferencijose, kongre-suose beveik kas mėnuo pasi-sakyti savo reikalais, kelti įvairias problemas, susidaryti pažintis ir užmegsti glaudžius bendradarbiavimo ryšius su įvairiomis tautomis, galės sekti kitų kraštų nuotakas mūsų at-žvilgiu. Trumpai, NEI pagalba Lietuva pasidaro vėl krikščio-niškųjų tautų lygiateisis narys, turįs tą patį balsą tarptautiniuo-se NEI suvažiavimuose, kaip ir kitos visi laisvos ir nepriklausomos valstybės. Konkreti nau-da savotiškai jau pasirodė ir šiame vasario 10-11 d. NEI po-sėdyje. Mūsų klausimą referavo ir gynė prof. Glaser, lenkų delegatas net ministerio range. Jo parodytas mums prielanku-mas ir nuosirdumas dalinai pa-kasė seną nuomonę, kad lie-tuviai ir lenkai būtinai turį būti priešai ir niekuomet nesusitarti, ir priešingai parodė, kad yra galima darniai ir draugiškai veikti ir vieni kitiems net padė-ti spręsti sunkias šių dienų proble-mas. Reikia manyti, kad ir ateityje, NEI veikimo rėmuose gali būti prieita ir daugiau pa-našių ir nesitikėtų bendradar-biavimo vaisių. Apskritai imant, Lietuvos įstojimas į Naująjį Krikščionių Internacionalą yra dar vienas didelis žingsnis Lie-tuvos ir jos atstatymo darbe.

K. J.

KLB Apylinkių Komitetai

KLB APYLINKIŲ LAIKINIŲ KOMITETŲ SUDARYMO TAISYKLĖS

1. Vyriausiu KLB krašto tary-bos rinkimams įvykdyti organu yra KLB — LOK-tas, sudarytas iš atstovų Kanadoje veikiančių lietuvių centralizuotų organiza-cijų, kurių tikslai nėra priešingi KLB Laikinojo statuto reikalavi-mams, kurios savo laiku pa-reiškė norą jame dalyvauti, bū-tent: 1. Kanados Lietuvių Cen-tro Tarybos su penkiais atsto-vais, 2. Kanados Lietuvių Są-jungos su 3 atstovais, 3. Lie-tuvos Atgimimo Sąjūdžio su vienu, 4. Lietuvių Ateitininkų Sąjungos su vienu, 5. Lietuvių Socialdemokratų organizacijos su vienu ir 6. Lietuvių Katalikų Moterų Sąjungos su vienu at-stovu.

2. KLB — LOK savo veikloje vadovaujasi 1950 m. sausio mėn. 20 d. priimtu KLB Laikinojo Statutu.

3. Vietose, KLB krašto tary-bos rinkimams vykdyti sudaro-mi KLB — Apylinkių laikinieji organizaciniai komitetai iš ne-mažiau kaip trijų narių: pirmi-ninko, išrinkto ir sekretoriaus.

4. KLB — LAO Komitetai su-daromi: iš visų KLB — LOKomi-tetų įeinančių organizacijų at-stovų ir atstovų visų toje apy-linkėje veikiančių lietuvių or-ganizacijų, kurios atitinka KLB laikinojo statuto reikalavimus, skaitant po vieną atstovą nuo kiekvienos organizacijos.

5. Apylinkėse, kuriose KLB — LOK įeinančių organizacijų ne-būty, KLB — LAO K-tai sudaro-mi iš visų kitų ten veikiančių lietuvių organizacijų, atitinkan-čių KLB laikinojo statuto reika-lavimus, atstovų.

6. Apylinkėse, kuriose būtų tik viena kuri nors lietuvių or-ganizacija, atitinkanti KLB L.

statuto reikalavimus, KLB — LAO-tai sudaromi iš tos organi-zacijos atstovų.

7. Vietose, kuriose dar nebūtų jokių lietuvių organizacijų, bei kuriose susirastų bent 10 pilna-teisių lietuvių (žiūr. statuto 5 str.) pastarųjų irgi renkamas KLB — LAO Komitetas.

8. Vietose, kuriose susirastų mažiau negu 10 pilnateisių lie-tuvių, pastarieji savo organiza-ciniams reikalams tvarkyti iš-sirenka iš savo tarpo seniūną ir jo pavaduotoją, kurie ir palaiko ryšius su artimiausiu, jiems pa-togiausiu pasiekiamu, apylin-kės organizaciniu komitetu.

9. Apylinkėse su skaitlingom lietuvių organizacijom LAO Ko-mitetas gali iš savo narių tar-po išsirinkti 3-7 narių prezidiumą.

10. KLB — LAO-tas prade-da veikti pristatęs KLB — LO K-tui sudarymo protokolą.

11. Naujai sudarytas LAO K-tas tuoj perima visą tos apy-l. KLB organizavimo darbą.

Visos veikiančios toj apylin-kėje liet. organizacijos LAOK-tui talkininkauja ir jį visokeriopai remia.

12. KLB — LAOK-to nariai pareigomis pasiskirsto susirin-kę pirmo posėdžio.

13. Visus klausimus LAOK-taria paprasta balsų dauguma. Balsams pasidalinus lygiomis, nusveria pirmininko balsas.

14. LAOK-to nariai negalint dėl kokių nors priežasčių eiti savo pareigų, jo vieton įeina kitas, tos pat organizacijos įga-liotas atstovas ir apie tai tuoj pranešama KLB — LOK-tui (centrai adresu: 2576 Sheppard St., Montreal, P. Q.).

15. Savo veikloje LAOK va-

dovaujasi 1950 m. sausio 20 d. priimtu KLB Laik. stat., KLB — LOK-to išleistom taisyklėm ir nuorodomis, visur ir visuomet turint prieš akis KLB ir bendruosius lietuvių tautos interesus.

16. LAOK vietoje vadovauja KLB organizaciniai veiklai, šaukia apylinkės lietuvių susirinki-mus, registruoja ir sudaro rin-kų sąrašus, vadovauja ir pri-žiūri rinkimus, daro visus gali-mus žygius pritraukti bendruo-menėn kuo didesnį skaičių lie-tuvių, palaiko ryšius su KLB — LOK, informuoja jį apie savo darbų eigą, palaiko ryšius ir in-formuoja nuošaliai gyvenan-čius lietuvius, rūpinasi lėšomis, reikalingomis organizaciniam darbu ir atlieka kitas KLB Laik. statute išvardintas funkcijas.

17. LAOK veikia iki susiorga-nizuos KLB-nė ir apylinkių susi-rinkimuose bus išrinktos nuola-tinės apylinkių valdybos. Šia-me susirinkime LAOK atsista-tydina ir perduoda naujai iš-rinktai KLB apyl. valdybai jo žinioje esančią turtą, bylas ir do-kumentus.

18. Visus LAOK veikloje ki-lusius neaiškumus aiškina KLB — LOK-tas, kurio nutarimai yra galutiniai.

19. LAOK komitetai sudaryti! neprisilaikant KLB Laikinojo statuto ir šių taisyklių, laikomi neteisėtais. Taipogi laikomi ne-teisėtais tie LAOK, kurie savo veikloje neprisilaiko statuto, šių ir kitų KLB — LOK-to išleis-tų taisyklių.

20. Šios taisyklės sudarytos vadovaujantis KLB Laikinojo statutu, priimtos KLB — LOK-to 1950 m. vasario mėn. 5 d. ir ga-lioja nuo jų priėmimo dienos. (Protokolas Nr. 11).

Aplinka ir žmogus

Pamestas pelis surūdyja, betrptas sniegas išjudina uolas, bėgą vanduo išgraužia griovelius į upių plačias vagas. Jau negyvoje gamtoje skirtingos prigimties du elementai (mūsų atveju, geležis ir deguonis) veikia į vienas kitą chemiškai: šilumos energija pereina į judesio energiją, beformė medžiaga, kaip vanduo, išsikovoja formą suteikiančią erdvę.

Augalas savo chemiškai subtilios chlorofilinės medžiagos dėka, saulės spindulio poveikyje ne tik tiktai apvaldo atmosferą nuo mums kenksmingo anglies dvideginio, bet ir mums sugrąžina tyro deguonies ir maistinių augalines medžiagas povalide.

Pagaliau, gyvulių pasaulyje tik vienas kitas iš žemesnės klasės, kaip tai nediferencijuoti vienatistiniai ir aquatiniai (vandeniniai gyventojai), įsiurbia į save tai, ką sutinka ir tik vėliau, savo organizmu viduje daro jiems naudingos medžiagos atranką. Gi, visa neišskaičiuojama daugybė rūšių turi specialius organus, kurie jau iš tolo "pažįsta" tai, ko jiems reikia ir "žino" tai, kas jiems kenkia.

Tas pažinimo ir žinojimo organas yra iki maksimumo išsivystęs žmoguje. Jei kūdikis negali pats sau pasirinkti maisto, nei susirasti priemonių, kad pasotintų savo alkį, ar apsigintų nuo šalčio ar nuo jam nemalones drėgmės, tai, beje, jį "žino" kas jam geriausiai tinka; aprūpinęs, tarsi išreikšdamas dėkingumą, džiaugsmingai burbuliuoja. Vėliau, tokie bus jo reikalavimai, kokioje aplinkoje jis auga, prie kaip užtiesto stalo atsisėdęs, koki virsalą savo tėvo lėkštelėje pastebės. Jis matydamas negali nepastebėti, pastebėjęs negali neigsti. O gėdžia ne vien to, kas jam gali būti sveika ir naudinga, bet kas jam nauja, nepažįstama, kas žadina žingeidumą. Šiuo atveju, savaime suprantama, tasai primityvus pažinimas gali suelti ir konfliktą su "žinojimu", su tuo automatišku prigimties "organu", kurį vadiname instinktu.

Tai, kas gyvulių pasaulyje liekasi pastovu — instinkto tikslus ir automatiškas veikimas — kūdikio asmenyje dar visai jauname amžiuje pereina į simpatijų žmogiškajam pasauliui, socialinės aplinkos, o ne grynai biologinių veiksmų sferai. Ir linksta įsiaištingai į tai, ką daro kiti, "užmiršdamas", kad jisai nėra priaugęs, kad jo nepajėgumas yra kliūtis asimiliacijai. Ir jei suaugusiųjų pasaulis neprisiitaiko prie kūdikio, kūdikio taikymasis prie suaugusiųjų — jį pamėgdžiojimas — gali pažeisti jo beužsimezgancios asmenybės darnumą.

Žmogus, labiau negu kuris kitas iš gyvūnų, ne tik naudoja aplinką, bet ir sutampa su ja. (Tik tiek mes ir tegalime gauti iš aplinkos, kiek mes pajėgiame į ją įsijungti; žmogaus adaptacijos — prisitaikymo — pajėgumas laiduoja ir jo asmenybės turtinumą). Vaikai yra savo tėvų veidrodžiai, ypačiai, kada jie tų tėvų namuose, o ne gatvėje, sakysim, auga. Aplinkos ir individo sąveikos išdavoje yra susiformavusios klasės, išryškinančios skirtingą požiūrį į socialinę aplinką ir į minties pasaulį, ir rases — biologiniai tipai, kurių skirtumai glūdi morfologinėje struktūroje ir temperamente.

Suaugusio organizmas ir subrendusio žmogaus dvasia yra atsparesnė transformuojančiai aplinkos jėgai. Bet, ir tai net prieš mūsų valią, mes pasikelčiame, nepajėgiame atsispirti.

Pailiustruoti šiam teigimui suminėsim porą, kad ir labai banaliu, bet užtat labai akivaizdžiu, pavyzdžiu, biologinių (organizmo) reikalavimų ir socialinių įpročių maisto ir grožio skonio pajutimo ir išgyvenimo — sferų.

Nedaug kas iš mūsų nuoširdžiai galės prisipažinti, kad išleptintųjų turtuolių taip mėgiamos ir daugelio primityviųjų tautelių natūralių maisto skaitomuosius austres jame sužadintų apetitą. Priešingai, nekartą panašius skanesių priminimas prie stalo gali būti priežastimi avies kepsnio kvapo sužadintojo apetito praradimui. — Pietų tautoms (turiu minty Europą), kaip italams ir ispanams, priminti, kad pas mus yra mėgiamos pieniškos sriubos, kad valgome noriai rūgųsi pieną, ar net barščius, atseit ir baltą ir drągų rūgščių sriubą, reiškia išskauti juose paniekos šypsnį...

Pirmas prie aplinkos prisiderinimo žingsnis — organizmo pripratimas, antras — jau psichiškas (viso žmogaus) pripratimas, palinkimas į tą ar kitą objektą, su juo sutapimas. Tai ypačiai aišku tiems, kurie ilgą laiką yra buvę priversti klaidžioti po svetimus kraštus. Jiems yra tekę išgyventi ne tik pačią Tėvynės ir savųjų, bet ir juodos duonutės ir lietuviškų barščų. Bet koks skaudus nusivylimas, kai po daugelio metų esi pavaišinamas kokios lietuviškos šeimninės šitais skanėstais. Valgai su džiaugsmu, gal ir gana socialiai, o už valandos, kitos — ligonis. Vadinasi: nutolai ir "nutautėjai". Gyvybės išlikimo instinktas yra pirmutinis ir laiko ir būtinumo atžvilgiu. Ir nuo šiol nekartą pradedame formuluoti tą: "mums gera ten buvo"...

Moteriškajam pasauliui labai vaizdas pavyzdys yra mada. Ši ne tiek skiriasi erdvės, atseit vietos, kiek laiko mastu matuojant. Pasizūrėkime į 1925-29 metais dominavusią madą: trumpą priauktą sijoną ir iki nosies veidą slepiančią "katiluką" — kepuraitę, ir nejučiomis iškreipia mūsų lūpas kreiva šypseną. O to meto moteris, net ir vyras, juokėsi iš 19-jo šimtmečio ilgos suknišos ir vos vos ilgos špilkos prilaikomos prie galvos pridėtos skrybėlaitės. Tas pats yra ir šiandieninės mados pasaulyje. Tarp kitko, moters mada liečia ne tik moterį, bet ir vyrą: ir jis negali atskirti nuo moters amens su ja sutampanti jos rūbo. Pagaliau šimtmečių bėgyje — ne tokia greitu, bet nepaprastai ryškiai — yra keitūsi ir vyriškojo rūbo mada.

Žmogus yra savo aplinkos ir savo laiko vaikas.

Tik žmogus yra visokio klimato ir visokios aplinkos gyventojas. Kas jį sukrečia, tai pirmas susitikimas, staigus perėjimas. Tiek fizine, tiek socialine aplinka, kuriai mes nesame priaugę, mums yra priešas. Nors esame mes, kurie į tą aplinką patekome, bet atrodo lyg būtume aplinkos užpulti. Ir nenustaba, kad mes ne vien skundžiamės savo nepajėgumu, bet ir skundžiamės, ne vien teisinamės, bet ir puolame. Tik šiuo atveju mes esame lyg tie kūdikiai, kurie muša kėdę ar lazda ant kurios patys užgrūvo. Prabėgus kuriam laikui, pajėgę apvaldyti daiktus — iš kūdikio tapę vaikai — mes "susi-draugaujame" su tais pat daiktais ir juos pajungdami savo žaidimui kaip visai puikią priemonę. Mes esame net į naują gimį panašūs. Juk į pažeidžiamą ir srovė oro, į kurią jis reaguoja skaudžiu verksmu. Vėliau, tik tyras oras garantuoja mūsų sveikatingumą. Ir minkščiausia vygelė jam nepatogi ir tik spėjės apimti jį sudėsto savo svarių ir "iprastinę" embrionalinės praeities formą, kuri mums atrodo labai nepatogi. Ji stiprėjantis organizmas, atibundantis jausmės, besivys-

tas protas, per jį pasaulio pažinimas ir įvertinimas, padaro tai, kad dar vaikutis jis jau įsimyli į tą pasaulį, kurį pasveikino verksmu. Skausmo kai kas net desperacijos pagautas lygiai taip pat reaguoja į naują savo gyvenimą svetimame pasaulyje: esą, jam niekas nemielia, jis nieko nenori, jis nieko gero neranda, gyvena vien atminimais, nors žino, kad negali jų paversti realybe.

Likimo smūgis palietęs Lietuvą turi ne vien neigiamą charakterį. Tikintis žmogus įvelgia tame Dievo Valių, kuri, nors ir skaudžiu bandymu, bet pozityviai nori praplėsti mums pažinimo ir meilės galias. Nepažindami daugiau, kaip save ir savuosius, tegyvenome tik savimi. Gi, kad pajėgtų žmogus išieiti "iš savęs", ne visada užtenka vien geros valios; lengva yra "prarasti" save, taip, kaip nėra lengva suprasti ir gyventi Evangeliją. Šitą pasitarnavimą neretai atlieka smūgis iš šalies. Deja, ne visi suvokia nelaimių ir nepasisekimų gilesnę prasmę. Tik sveika prigimtis neverkšlena dėl to, kas jai atimta, neišsėmė vien atminimų ar vaizduotės sentimentuose, o ieško priemonių, kaip ir vėl galėtų pilniau ir prasmingiau pradėti gyventi. Perdėm neigiamas nusistatymas kito' asmens, kultūros, aplinkos atžvilgiu yra neteisingas, nekritiškiškas ir drauge žalingas sau pačiam. Tik savimeilė neleidžia pamilti ir įvertinti kito, to "tu" ar "jūs". Bet ar jie kalti dėl to, kad yra kitokie? Jei taip: lygiai taip pat esame kalti mes jų atžvilgiu. Augome ir brendome per daug skirtingose sąlygose, kaip galime norėti būti vienas ir tas pats. Pagaliau skirtumai yra, aiškiai

jauciame, tik aplinkos padarinys; prie jos reikės ir mums prisitaikyti. Jei mes jaučiame, kad šis prisitaikymas mūsų esmėms nepakeis, o tik tiktai leis gyventi; tai gal ir tie kiti savo sieles gėlmėse nėra jau taip labai skirtingi, gal ir juose galėtume surasti gerų savybių, jei tik tai jų ieškotume šios dienos šviesoje.

Mes turime gyventi, turime maitintis, kvėpuoti, pasidžiaugti. Mes turime, lyg tas kūdikis, taip pat ne savo valia atėjęs į šį pasaulį, asimiliuoti tai, kas duoda augimą. Kūdikį nuo aplinkos neigiamų įtakų saugo motinos meilė ir tėvo globa. Suaugusių vaikas ir jaunuolis tampa tik tada, kada jame yra išsivystęs protas ir išsikristalizavusi valia, atseit, pajėgumas palaikyti save pažintam idealui. Atbaigtame — subrendusiame žmoguje — jo tėvas ir jo motina yra jo protas ir jo valia. Vargiai našlaičiai ir gatvės vaikai — moraliai našlaičiai — išaugo į harmoningas asmenybes. Lygiai taip pat, ar jie būtų namie — Tėvynėje, ar jie būtų svetur — tremtyje, suklups tie, kurie nepasinaudos proto šviesa ir nepalengs idealui savęs valios jėga.

Šioje vietoje ir norėtusi priminti tiems, kurie yra atskingai už savuosius kraujo ir tautos vaikus. Budėkime. Daugelis jų — tikri našlaičiai. Jiems grėsia pavojus deformuoti savo prigimtį pamėgdžiodami tai, kas blizga, kas padidina jusles, bet kas, deja, neatsako jų gležnai ir fizinei ir dvasinei struktūrai. Dalis gi jų yra lyg tie "pamestinukai", augę be priežiūros. Šie, nors gal ir suaugę, bet neharmoningai naujagė, nepilnutiniai išsivystę. Jų protelis neatskiria kas sveika, ir niekad rimtos mokyklinės ar produktingo darbo pareigos nedisciplinuota valia nepajėgia atsispirti tam, ką jie patys nori, kaip blo-gi ar negarbi. — Apie tai kalba mūsų jaunų mergaičių

vergavimas mada, jaunimo laisvalaikio praleidimo formos, meilės ir laimės aptarmai, pagaliau, bendras šeimoms koncepcijos ir jos tikslų iškreipimas ir pasculėžiūnos visiška stoka.

Mes ne tik prieš savo valią esame šiame Amerikos žemyn — tremtyje; bet nesavo valia esame atėję ir į šį pasaulį. Egocentiškai jaučiančiam žmogui Dievas, ar Likimas, kaip mes bepavadintume savo egzistencijos priežastį, yra žiaurus; dėl to kai kieno sakoma: Dievas yra egoistas. Bet Dievas — ne vien savimi — susidomėjęs žmogus — tikintysis — jaučia kitaip. Jis nesijaučia nuo Dievo atitrūkęs, jis atpažįsta savyje Jo tėvišką globą ir motinos meilę. Išradingasis žmogaus protas kiekvienoje situacijoje ir bet kurioje aplinkoje pajėgia surasti tai, kas jam būtina, tuo būdu neprisirišdamas prie daikto ar aplinkos, bet panaudodamas jį savo gyvybės išlaikymui ir savo asmenybės plėtojimui. Proto dovana tampa rūpestingo tėvo ranka savęs atžvilgiu. Pajėgumas paklusti proto patarimams, nusilenkti Intelektui, kurs yra šimintis, įveda į pailsinančią harmoniją ne tik su artimųjų pasauliu, bet su visa Visata. Paklusimas proto suformuluotam įsakymui, kurs yra teisingas tik tada, kada at-sako objektyviajai pasaulio tvarkai ir sveikos prigimties principams, pereina į pasitenkinimą, per šį — į dėkingumo jausmą, ir į džiaugsmingą padėkos meilę.

"Aplinka ir mes" yra studijų objektas. Turime pažinti aplinkos ir žmogaus sąveiką bendroje plotmėje. "Aplinka ir mes" yra meditacijos tema, nes nei aplinkos, nei savės mes nesu-voksime deramai ir neįvertin-simė pozityviai, jei nesusi-dmėsime jų: — "aplinkos" ir mūsų "as" — gilesnįja prasmę.

Ag. Šidlauskaitė.

Šv. Metai Romoje

Nuo Šventųjų Metų durų atidarymo, gruodžio 24 dieną, iki 1949 m. galo Romą aplankė 21.871 maldininkas. Per 1950 m. sausio mėnesį aplankė 30.477 oficialiai registruoti maldininkai. Tačiau be oficialiai Šv. Metų komitete registruotų privačių atvykusiųjų maldininkų bus dar apie 15-18.000. Maldininkai nuolat plaukia. Kasdien nuo ryto iki vakaro didžiosios Romos bazilikose galima matyti būrius maldininkų, gražiose gretose, dažnai nešamčius didelius kryžius, giedančius giesmes, kalbančius maldas, einančius iš bazilikos į baziliką atlaidų gauti. Vaizdas kiek panašus į Žemaičių Kalvarijos didžiųjų alaidus: kiekviena grupė skyrilum meldžiasi, skyrilum gieda. Ir tai ne tik paprastos moterėlės; daugumoj vyrai, inteligentai. Iš tolimesnių vietovių atvyksta išimtinai vyrai, dažnai vadovaujami vietinio vyskupo.

Italų užsieninė spauda gana objektyviai aprašo Šventųjų Metų įvykius ir eigą. Išsiskiria tik kairiųjų spauda. Vieni šios krypties laikraščiai visiškai tyli, ignoruodami tai, kas vyksta šiuo metu Romoje, kiti, aprašydami įvykius, iškraipo faktus, deda savo komentarus ir išvadas, kuriose yra ne kas kita kaip pigi politinė spekuliacija.

Perpildytoje Romoje sunku suapsiggyvenimu atvykstantiems maldininkams. Viešbučių trūkumas ir jė ne visiems prieinami dėl brangumo. Šventųjų Metų Centrinis Komitetas Romos parūpina mums atrodo labai nepatogi. Ji stiprėjantis organizmas, atibundantis jausmės, besivys-

do "maldininkų kaimas" gali priglauti apie 1.000 maldininkų. Barakai yra su visais patogumais. Netoli Šv. Pavilo bazilikos yra įsteigtas Šv. Jurgio vardo palapinių stovykla jauniui. Joje taip pat telpa apie 1.000 asmenų. Ji primena skautų stovyklą, bet yra vonios, dušai, lovos, stalai, vandentiekis. Yra palikta vietos tiems, kurie atvyks su savomis palapinėmis ir norės prisijungti prie Šv. Jurgio miesto. Tas "miestas" su Roma yra sujungtas tramvajumi ir autobusais.

Šv. Metų Centrinis Komitetas maldininkų patogumui yra suorganizavęs specialius keleivinius autobusus aplankyti kai kurias Italijos šventosias ir žymesnes vietas, parv., Šv. Ritos kapui, Kasijoje, Šv. Pranciškaus kapui, Asyžuje, Marijos šventykla Pompejoje ir kt.

Dieviškosios Tragedijos filma

Žinomas prancūzų filmų režisierius Abel Gance, kuris 1927 m. pagarsėjo savo pastatyta filma apie Napoleoną, dabar rengiasi pastatyti DIEVIŠKĄJĄ TRAGEDIJĄ apie Kristų ir krikščionybę. Filmos scenarijų taisę sąsąs prancūzų teologas Seratillanges. Paskui jį studijavo augustinijonai Romoje. Sako, jį peržiūrėjęs pats Popiežius. Sunkus buvo uždavinys rasti Kristaus vaidmeniu aktorį. Jį ieškota net ištisus metus. Pagaliau parinktas vienas aukščiausio švietimo ministerija. Jos rūpesčiu ir šiais sunkiais laikais įvairiuose kraštuose atidardomi vis nauji katalikų universitetai ir kunigų seminarijos. Kongregacijos Prefektas šiuo metu yra kard. Pizzardo, labai nuo-

Naujas Šv. Rašto daktaras

Neseniai buvo diskutuota tėvo pranciškono Aleksandro Kerrigan dizertacija Biblijoje ištirta su aukščiausiuoju pagyrimu. Universiteto profesorius ir nūdien skaitomas geriausias pasaulyje katalikų ekegetas T. A. Vaccari pareiškė, kad per dvidešimt paskutiniųjų Institutų metų jis nėra turėjęs geresnės tezės, kaip ši paskutinioji.

T. Kerrigan yra Šv. Antano universiteto Romoje profesorius, jo paskaitų teko klausyti ir lietuviui T. Klemensui Žalaliui, kuriam be to, savo nuoširdžiais patarimais yra daug padėjęs berengiant teologijos doktorato tezę. Naujasis šventraščio daktaras yra specialistas prancūzų knygoje, kurių ypatingesnė meilė įkvėpė ir savo studentui, nes ir T. Klemensas rengia anturam doktoratui dizertaciją iš Izaijo pranašo.

— Vatikanas. — Šv. Tėvas vietoj mirusio arkivyskupo Rosino paskyrė Aqilos arkivyskupą Carlo Cafalonieri seminarijų ir katalikiškųjų Universitetų Kongregacijos sekretorium. Šios Šv. Sosto kongregacijos žinioje yra visos katalikų kunigų seminarijos ir katalikų universitetai. Sekretoriaus pareigos šioje įstaigoje yra itin svarbios. Tai didžiulė įstaiga, kurią mes pavadintume Bažnyčios švietimo ministerija. Jos rūpesčiu ir šiais sunkiais laikais įvairiuose kraštuose atidardomi vis nauji katalikų universitetai ir kunigų seminarijos. Kongregacijos Prefektas šiuo metu yra kard. Pizzardo, labai nuo-

I. AISTIS

DAINA

TEKA Nemunėlis
Liūdnas ir nusekęs
Verkia našlaitėlė,
Motulės netekus...

Tėvelį praradus,
Brolių nustojus,
Nebetekus žado
Ir užsiraudojus.

Verkia našlaitėlė
Ant viešo kelelio: —
Vargę varguželi,
Kruvinas vargeliai

Šaltas rudenėlis
Ir dieneles blaustios, —
Kur aš, našlaitėlė,
Galvelę priglausiu?...

Teka Nemunėlis
Liūdnas ir nusekęs,
Verkia našlaitėlė,
Motulės netekus...

Turim Lietuvą ir dantis šepetėli...

Italų laikraštis "Il Giornale d'Italia" spausdina buvusio komunisto Enriko Castro Delgado atsiminimus. Autorius yra ispanas, Maskvoje dirbęs kominternas, praradęs tikėjimą į komunistą, ištrūkęs iš NKVD nagų, skelbia daug įdomių kominternno veiklos paslapčių. Čia duodame "Il Giornale d'Italia" 1950 m. vasario 8 d. Nr. 33 tilpusių atsiminimų iškarpa, kurioje liečiama Lietuva.

1940 m. liepos 9 d.

Lietuva, Latvija ir Estija prijungtos prie Sovietų Sąjungos. Maskvoje visi džiūgiauja: Leninogradas apsaugotas nuo puolimo grėsmės iš pietų, įgytas svarbus judėjimo laisvės plotas vokiškojo militarizmo lošio — Prūsijos — pašonėje; bet už vis svarbiau tai, kad esame į socialistinį pasaulį įjungę keletą milijonų žmonių, išlaisvinę juos iš kapitalistinio pasaulio vergijos.

Bet... kadagi suduosime lemią smūgį? Kai kas mano, kad dabar pats gerasis laikas. Vokietija nespėjusi dar suvirškinti užgrobtųjų žemių, pačios vokiečių tautos vidaus pasipriešinimas dar galutinai nepalaužtas, invazijos bandymai į Angliją sugniužę... Mes atstovaujame milijonų žmonių būtybių viltims. Ko tad laukiame? Nežinau.

Maskvos krautuvės gavo daug naujų prekių: medžiagų, batų, muilo, dantim pastos, šukų, skutimosi mašinelių, maisto produktų ir kt. Mūsų darbas pradedas duoti vaisių. Esu patenkintas. Ne dėl to, kad galvočiau apie didesnę apsipirkimą. Ne. Man smagu matyti, kad krautuvės pilnos prekių, apie kurias tiek metų svajojome.

Mikojanas triumfuoja. Lengvoji pramonė ir sovietų prekyba kyla kaip ant mielių. Užsename apsipirkti. Pinigų nedaug, bet ir mūsų norai kuk-

širdus lietuviams, kuris vasario 16 d. jau kelinti metai Romos lietuviams atlaiko pamaldas ir pasako pamokslą.

Vatikano archyvas apie Barborą Zagarietę

Prof. dr. Z. Ivinskis, paskutiniu metu gavęs progos pastudijuoti Vatikano archyvus, be kitų svarbių Lietuvos praeičiai pažinti žinių, atradęs ir žinių apie šiaurės Lietuvoje laikomą šventąją Barborą Zagarietę. Laikina, kad profesorius tais ir šilkinės kojines: viskas už 47 rublius... viskas... iš Lietuvos.

lūs: dantis valyti šepetėlis, dantis pastos, tualetinio muilo. Bet visa tai be stovėjimo ilgoji uodegoji prie krautuvės... ir pigiai.

Grįžtame su pirkiniais džiaugiamiesi kaip vaikai: 3 dantis valyti šepetėliai, dantų pastos tubelė, 2 tualetinio muilo gabalai, dvejios šukos. Einame prie kitų prekybos. Stebimės ir gerimės. Šypsomės laimingai. Speranza (žmona) nusiperka kojines. Sustojame prie maisto produktų krautuvės, nors nieko nepirkame. Smagu pasižiūrėti į pilnas lentynas.

Grįžę suvedėme sąskaitas. Išleidome 47 rublius, bet už tai turime po šepetėlį dantis dantų pastos tubelę visiems, 2 muilo gabaličius, dvejias šukas, o Speranza dar šilkinės kojines.

Nekantraudamas skubu prausyklon ir valau dantis. Kas per putas! Kas per kvėpėjimą! Užsimerkiau ir man rodos, kad sapnuoju... Laimingas. Bet Speranza neužmerkia akių, ji skaito. Jos veidas staiga pabalo ir jame pasirodė susijaudinimo ženklai. Žiūriu nustebejęs. Kas atsitiko?

— Visi šitie daiktai iš Lietuvos, — sako ji.

Žiūriu ir aš, ir tyliu. — Argi nematai nieko? — spiriasi ji.

Taip, matau, bet geriau būtų buvę nematyti. Vadinasi, mūsų prekybinė pažanga ne Mikojaus darbas ir ne socialistinio ūkio pažangos vaisius. Ir kam visa tai? Ar negeriau būtų buvę be dantis valyti šepetėlių, be pastos ir muilo? Neturėti šukų, kurios kamda kęsk, vieną kartą kai jas varfioji? Ar negeriau, kad Speranza nebūtų įgijus tos poros šilkinų kojinių? Ką dabar galvoja lietuvi? Sovietai patenkinti: patenkintas jų ilgametis troškimas gauti prekių. Turime dantis šepetėlių iš Lietuvos, pastos iš Lietuvos, muilo ir šukas iš Lietuvos, šilkinės kojines iš Lietuvos. Vokiečiai taip pat turi šilkinų kojinių ir kvėpatų iš Prancūzijos, vyno iš Burgundijos, kristalų iš Čekoslovakijos, naftos iš Rumunijos, skumėstų iš Flandrijos. Vokiečiai prisigrobė daug iš visur, ir mes...

Paleidžiu visa gerkle bliauti garstakalbį, kad niekas negirdėtų mano keiksmo, kuris veržiasi be mano valios. Nenoriu jo girdėti nei pats, nei Speranza neturi girdėti. Tad juo daugiau triukšmo... O ant mūsų kuklaus stalielio stovi šukos, dantų šepetėliai, pasta, muilas. Laikina, kad profesorius tais ir šilkinės kojines: viskas už 47 rublius... viskas... iš Lietuvos.

ELI.

Iš lietuviškojo pasaulio

ITALIJA

Lietuviai Italijoje

Seniausios Romos kolonijos lietuviai yra A. Vaičiulaičio "Italijos valdžios" aprašytas Pasionistų vienuolyno brolis Ignacas, stojęs į šį vienuolyną 1904 metais. Prieš karą mūsų kolonija nebuvo gausi. Tai buvo Lietuvos pasitūnybių tarinai, keltolika vienuolių kunigų ir studentų. Smarkiai ji pagausėjo, kai karo audros praslinkus, pradėjo rinktis tremtiniai. Dabar emigracija jų eiles jau gerokai praretino. Dėl emigracijos užsidarė ir BALF kolegija, kuri buvo didelė paroma studentams. Jos dėka keliasdešimt studentų galėjo tęsti mokslą, o kai kurie ir baigti. Tik liūdnas faktas, kad lietuviškojo mokykloje išaugę ir lietuvių aukamais baigę studijas, studentai pasirodė neatsparūs tautiniam atžvilgiui ir bent keli sukurė mišrias šeimas.

Prof. Z. Ivinskis Vatikano archyvuose renka medžiagą apie Lietuvos praeitį.

Prie Centrinio Šv. Metų komiteto yra sudarytas ir Tautinis Lietuvių komitetas. Jis rūpinasi, kad lietuvių būtų atitinkamai reprezentuojami Šv. Metų proga prie Vatikano rengiamose parodose (Tarpautinė Božnytinio Mėno ir Krikščioniškosios veiklos parodos), ruošia dirvų atvykstančioms maldininkų ekskursijoms, padeda atlikti formalumus, rūpinasi nakvynėmis ir tt. Pirmieji maldininkai jau pasirodė. Gegužės 13-19 d. laukiama 65 žmonių ekskursijos iš D. Britanijos, vėliau dviejų ekskursijų iš JAV. Žada ir į Vokietijos atvykti didelis maldininkų būrys. Šiems pastariesiems yra daroma sunkumų dėl įvažiavimo. Šv. Metų Komitetas tuo reikalu daro žygius pas Italijos valdžią ir tikimasi, kad pavyks kilius nugalėti.

Vasario 16 virš Šv. Kazimiero kolegijos pakilo trispalvė primindama Romos gyventojams, kad Lietuva priešinasi neteisėbėi ir kovoja už laisvę. Čia susirinko senat iš Lietuvos išvykę baltai — žili vėnuoliai ir tremtiniai atšvęsti Nepriklausomybės šventę. Kiekvienas, kas Lietuvos žemeje gimęs, tą dieną labiau nei bet kuomet jaučia tėvišketę padarytą skriaudą. (Tik vaikų nebuvo, nes jų nė vieno Romos kolonijoje nėra). Pamaldas atlaikė ir pamokslą pasakė didelis lietuvių bičiulis ir globėjas Studijų Kongregacijos Valdytojas J. Em. Kardinalas Pizzardo. Susikaupimą atidarė BALF pirmininkas kun. Dr. Pavolis. Po to kalbėjo p. min. Lozoraitis. Pasidalinę į pūdziais, lietuviai skirstėsi širdyje nešdami viltį sekančiais metais Vasario 16 švęsti tėvyneje. Min. Lozoraitis tą dieną kalbėjo per Vatikano radio lietuviškai.

J. Juozukas.

Vatikano radio lietuviškai

Vatikano radio lietuvišką programą transliuoja sekmadieniais 3 val. Vidurio Europos laiku. Trumpos bangos 31.10; 25.55; 19.87 mtr., o vid. banga 391. Trečiadieniais ir šeštadieniais transliuojama Vid. Europos laiku 8 val. vakare trump. bangom 50.26; 48.47; 41.21 ir vid. banga 242 mtr.

Legendinis Italijos lietuvis

Lietuviams gal nedaug tepasako Broniaus Kristanavičiaus vardas. Tai lietuvis žejutis, kilęs iš Pagirio, mokslo esęs Olandijoje, Vokietijoje, Lietuvoje, Italijoje. Kara metu popiežius jį paskyrė Pontificia Assistenza vadovu (Vatikano labdaros organizacijai). Jam buvo patikėta Anzio sritis vidurinėje Italijoje. Ten jis suorganizavo tokį katalikų labdaros tinklą, kokio nie-

kam kitur suorganizuoti nepavyko. Anzio srities vargšai, vaikai ir jaunimas padėre Broniaus labai gerai pažįsta. Jam pasirodžius kurioj prieglaudoj, italų džiaugsmas nežino ribų. Tėvas Kristanavičius yra socialogijos daktaras. Gregorianumo universitetas jam siūlė gillintis socialogijoje ir vėliau imtis profesūros, bet jis pasirinko praktinę sritį. Per eilę metų įtempo darbo išvargintas dabar rengiasi kokių metus atostogų praleisti Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Lietuviška medžiaga Šv. Metų parodai

Sielovados Tarnyba pasiuntė į Romą organizuojamai Šv. Metų parodai fotografines ir dia gramines medžiagas apie lietuvių tremtinių religinį gyvenimą ir jų katalikiškąją akciją. Ši medžiaga bus pagrindu parodos lietuvių skyriui. Vyriausios parodos komitetas, dėkodamas už tą medžiagą apsidžiaugė jos pilnumu ir gausumu. Į ją rodo kitoms tautybėms kaip pavyzdį. Šią medžiagą parodoje tvarkyti pavesta Romoje studijuojančiam buv. Delegatūros kanclerui kun. J. Avižai.

VOKIETIJA

LTB nebėra

LTB Centro Komitetas vasario 11 d. posėdyje nutarė persitvarkyti pagal PLB Laik Nuostatus. Nuo vasario 16 d. LTB Centro Taryba vadinsia Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Vakarų Vokietijos Krašto Taryba, LTB Centro Komitetas — PLB Krašto Valdyba. Naujos krašto tarybos ir krašto valdybos rinkimai vyks jau pagal PLB Laik. Nuostatus.

Liekanieji centrai

Tremtinių daugumas iš Vokietijos jau išemigravo, o kiti ruošiasi emigruoti. Skaičiuojama, kad iš turinčių IRO globą (jų dar yra apie 10.000) negalės emigruoti apie 2-2,5 tūkst. Lietuvių. Šiems lietuviams norima suburti didesnėse Schwaebisch Gmuend, Muencheno, Kempteno ir Memmingeno, o Anglij zonoje — Lue-

becko ir Diepholz stovyklose, kur numatoma išlaikyti ir švietimo įstaigas ir kultūrinį gyvenimą.

Blogesnėje padėtyje yra Mažosios Lietuvos lietuviai, kuriems IRO globa nepažįsta. Jų yra apie 10-12.000, daugiausia Anglij zonoje.

Vokietijoje pasiliekančių reikalai

Vasario 5 d. Pfullingene plačiai buvo aptarti negalinčių emigruoti lietuvių reikalai, dalyvaujant VLIKO, tremtinių, raudonojo Kryžiaus ir BALFo atstovams.

Kiek liks DP Vokietijoje

IRO apskaitymu po 1950 m. birželio 30 d., kai baigsis IRO globa, amerikiečių zonoj liks įjungti į vokiečių ūkį 5.617, kurių 1383 katalikai, 652 graikų apeigų, 1286 stačiatikiai, 1576 protestantai, 568 izraelitai ir 152 kitų tikybų. Tautybėmis jie skirstysis — 41 proc. ukrainiečių, 35 proc. pabaltiečių, 19 proc. lenkų, 5 proc. žydų.

Džiovininkai

Šiuo metu Vokietijoje yra 434 lietuviai tremtiniai džiovininkai: JAV zonoje — 197, Anglij zonoje — 162 ir Prancūzų zonoje 75. Jie gydomi IRO išlaikymo sanatorijose. Daugumoje sanatorių maistas yra pakenčiamas, bet visur trūksta vaisių.

Heilbronn DP sanatorija

Heilbronn IRO sanatorijoje šiuo metu gydomi 38 lietuviai. Didelė jų dalis neturi artimų žmonių, kurie galėtų jiems pagelbėti. Iš šio skaičiaus 18 asmenų yra sunkūs ligoniniai, serga atviros formos džiova. Kad gydymas būtų sėkmingesnis, ligoniams reikia daprkti maisto, vaistų, pakelti jų nuotaiką. Tuo tarpu šalpos organizacijų parama yra vos jaučiama.

Kun. Paramsevičius sanatorijoje

Muencheno lietuvių tremtinių parapijos kapelionas ir buv. politinių kalinių įgaliotinis Vokietijoje dek. Paramsevičius sudirgo džiova ir išvyko į sanatoriją. Dachau KZ jis išbuvo 3 su-

puse metų ir gydytojų komisija jį pripažino netekusį 75% sveikatos. Nežinoma, ar jis ligi šiol dirbo pastoracijos darbą. Dabartinis jo adresas (13b) Spielberg bei Nannhofen, Krankenhaus.

Žurnalistas Paulukas sveiksta

Vienas buvusių "XX Amžiaus" redaktorių A. Paulukas tikisi greitai išėiti iš Gautingo sanatorijos. Jis perėitais metais buvo gražintas iš JAV kaip įtartas džiovininkas. Tyrinėjimo rezultate patikėjo, kad jokių aktyvūs džiovininkų ženklių nėra. Išėjęs iš sanatorijos vėl pradės rūpintis išvykimu į JAV.

Policijos šefas

"Ukrainiski Robotnik" Nr 7 išspausdino labai griežtą straipsnį, nukreiptą prieš IRO II Area policijos šefą, kuris dabar vadinąs latviu Ville Vincins, o nacių laikais vadinęs Pabaltijo vokiečiu Wilhelm Wising ir buvęs žiaurus gestapininkas. Jis išaiškines Drezdene ukrainiečių pogrindinę organizaciją tarp vadinamą "rytų darbininkų", o po to buvęs paskirtas

Ligonų balsas

Viename Vokietijos užkampyje prie Baltijos jūros, kur nuolat pučia žvabūs vėjai, yra miestas vardu Heiligenhafen. Šis, prieš karą vien žvejų apgyventas kaimelis, priplūdus vokiečių pabėgėlių, išaugo į 20.000 gyventojų miestą. Apie pusę kilometro už miesto, vakarų pusėje, jau iš tolo matosi dideli pastatai. Tai buvusios vokiečių kareivinės. Sugriuvus vokiečių armijai tuose pastatuose įsikūrė vokiečių ligoninė. Nuo 1948 m. pabėgėlių įsteigtas ir DP ligonių skyrius.

Tarpe įvairiatačių DP čia gydomi ir 14 lietuvių džiovininkų. Dėl rudojo ir raudonojo diktatorių kaltės praradę sveikatą ir netekę savo pastogės ir Tėvynės, leidžia čia savo varginąs dienas. Nors gydymo atžvilgiu nei patalpos nei klimatas nėra tinkami, tačiau džiovininkai klūti pasveikimui sudaro blogas maistas.

Dabar Vokietijoje turinčiam pinigų maisto klausimas nebe-

Ostministerium IV-D skyriaus vedėjo Schulze bendradarbių ir veikęs daugiausia Ukrainoje. Laikraštis Vincins kaltina dėl 4 jo nužudytų ir dėl 4 dėl jo kaltės žuvusių kalėjimuose ar koncentracijos lageriuose.

Kun. Dabušis ir kun. Krasauskas Romon

Ilgametis Spakenbergo lietuvių tremtinių kapelionas, Slesvigo-Holsteino dekanas ir Tautinio Delegato įgaliotinis britų zonoj kun. V. Dabušis - Dabaišinskas ir Pinnebergo universitetinės lietuvių stovyklos kapelionas kun. R. Krasauskas vyksta studijoms Romon.

Bizarusko šeima Luebecke

Bolševikų išvežtojo buv. ministro Kazio Bizarusko žmona ir dukra su vyru inž. Pramu Zundė gyvena Luebecke. Dėl Zundėnės sveikatos ir p. Bizarusko kienės savo emigraciją kol kas atideda. Inž. Zundė yra Baltų Centrinės Tarybos atstovas prie britų okupacinės valdžios. Jis daug rūpinasi Vokietijoje liekančiais lietuviams, kurių Slesvigo-Holsteine kaip tikai yra nemaža.

aktualus, tačiau jokių pajamų neturintiems ligoniams, bado šmėkla dar nėra suglaudusi savo sparnų ir toliau tęsia pražaištingą darbą. Pagal vadovaujančių asmenų pareiškimus dabar visas dėmesys esąs nukreiptas į emigraciją. Ligoniams jų sveikata taip pat yra labai brangi ir be efektyvios paramos nuolat blogėja. Vėlyva parama gali daugeliui mažai pagelbėti.

Nenustodami vilties atgauti savo prarastą sveikatą, kreipiamės į Jus, Kanados lietuvių ir šiaip geros širdies žmones, kas kuo galėdami mus, nelaimėn patekusius sušelpiti. Už Jūsų pastangas, kol kas negalėdami kitaip atsilyginti, tariame nuoširdų lietuvišką acil!

Heilingenhafeno lietuvių ligonių reikalų vedėjas J. Guzas.

Adresas: Liet. sen. J. Guzas, 24b Heilingenhafen, Landeskrankenhaus Bl. 6-13. Germany.

IŠ ANAPUS

"Pagarba" tėveliui

Per Stalino gimtadienį Maskvos Didžiajame Teatre visų respublikų delegacijoms sveikinant Stalingą, Lietuvos vardu sveikino Kaunaitė, o delegacijoje dar minimi M. Gedvila, Tarnauskas, Jodinskas, Bučas, Danutė Stanienė. Lietuviai ten pašokę "Lenciūgėlį". Pačioje Lietuvoje gruodžio 21 d. buvo nedarbo diena, skirta Stalino garbei. Jam pagerbti Lietuvos išleido savo gamybos portretų albumą. Pasirodo, kad net dievdarbiai įkinkyti į tą patį chorą — drožėjas J. Laurinkas išdrožęs taip pat Stalino portretą, apjuostą lietuvišku ornamentu ir už tą darbą Maskvoje gavęs premiją.

Rinkimai

Kovo 12 d. visoje Sovietų Sąjungoje įvyks "rinkimai" į SSSR Aukščiausiąją Tarybą. Sausio 20 d. "prezidento" Paleckio paktvarkiu paskirta Lietuvos vyr. rinkiminė komisija: pirmininkas — E. Ozarskis, nariai — J. Bučas, Pr. Ičiukas, J. Lekevičius, Aleksiejus Čistakov, rašytojas A. Vienuolis - Žukauskas, E. Liutytė, Sergejus Kopilov, P. Šalkauskienė, M. Bertausis, V. Šidlauskienė, Tatjana Jančaitytė, A. Bareišienė, P. Sklerius Juozas Siparis, M. Rikėvičienė, St. Jackevičius.

Agitacija

Prieš artėjančius rinkimus į SSSR Aukšč. Tarybą ir Lietuvoje vyksta triukšmingas agitacinis maskaradas. Kiekvienas miestas ir miestelis turi savo vad. agitatorių aparatus ir kadrus. O į juos įjungti visų sluoksnių žmonės, pradedant gimnazistais bei studentais, baigiant mokytojaus, inžinieriais, gydytojais.

Vien Vilniaus universitete yra sudarytas agitatorių kolektyvas iš 200 profesorių ir studentų. Sveikatos ministerija tokį kolektyvą sudarė iš 55 gydytojų ir kito personalo. Tai tik centre. O kiek dar tokių kolektyvų provincijoje ir kitose žinybose. Pirmiausia jie visi buvo "apmokyti", o dabar įpareigoti vaikščioti po butus, kalbant žmonėms dalyvauti "rinkimuose", nors puikiai žino, kad dalyvavimas ar nedalyvavimas nieko nenulems, kad, kas bus "išrinktas" jau dabar visų žinoma, nes ir kandidatų daugiau nėra. Srašas tas vienas komunistų, o kandidatų tik tiek, kiek renkamuji.

Švyturys

Literatūros ir meno žurnalo "Švyturys" redaktorius yra tušas Vacys Reimeris, anksčiau kultūros gyvenime visai negirdėta asmenybė.

M. Jankaus vaikai reikalingi pagalbos

Aklasis M. Lietuvos patriarcho sūnus Kristupas, žinomas Lietuvos Aklųjų Instituto organizatorius, dabar yra Spakenbergo senelių prieglaudoje drauge su savo seserim Elze. Vienas jų brolis su šeima yra Liubecke, viena sesuo Anglijoje, kita Wuerttenberge. Ypač sunki padėtis Elzės ir Kristupo. Šiandien jie yra nuostabi žmonės: labai mieli, nuoširdūs, kaip nė vienas senųjų M. Lietuvos patrijų.

Dr. A. Maceinos veikalai

"Ventos" leidykla baigia spausdinti antrąją, papildytą laida Dr. Maceinos studijos "Didysis Inkvizitorius". Neseniai Dr. Maceina atidavė spaudai

Kruminas rašo romaną

Dėl sveikatos sukludytas emigruoti, rašytojas Juozas Kruminas rašo romaną. Pirmoji jo dalis vadinsis "Šeštasis medis", antroji — "Sidabrinis Lietus". Pirmoji dalis apima trumpą laiką prieš bolševikmetį Lietuvoje, antroji — vokiečių okupaciją. Romanas realistinis.

ALOYZAS BARONAS

PRIEŽASTIS

(Tęsinys iš pereinio Nr.)

— Senai žinom, kad dvaro. Baisi naujiena, — nustemba Bajorūnas.

— Taigi. Tai kam mes eisim tos bombos iš ten iškast? Tegų stovi.

— Kasgi tau sakė, kad eisim? — žiūri į jį Valys ir net stabteli.

— Vadinasi, bijot, — rodo Mykolas, kaip kartą Romas išsitarė, arklisukas dantis. — Juokas, o ten parako statinė.

— Nemaža, — moja ranka Romas. — Nemaža. Užtektu numus keturiems patiest.

Prie namų sustoja.

— Rytą pasiimk kastuvą. Pietų metu, kai laiko daugiau, eisim iškasin, nuvešim į mišką ir susprogdinsim, — įsako tvirtai Mykolas ir jie visi trys žiūri nustebę ir neapsisprendžia.

— Taip, rytą. Pietų metu. Pramoga juk. Nuobodu taip. Baisus laukimas ir netikrumas. Gėda prieš visus laikyti spąstus, tegu ir ne savo dirvoje. Nežinau juk kada sprogs ir tas nežinomas kvailas, — tęsia Mykolas. — Aš nežinau kur tarnausiu kitais metais. Man nesvarbu. Ale aš taip noriu. Dėl idomumo. Kasžko norisi. Pats nežinau. Gal kad kas tave imtų ir pakartų. Bijot?

— Ne, — atkerta trys balsai kirviu. Vėliau Bajorūnas pridėda.

— Ne, aš nekasiu, bet ateisiu. Tingiu. Tik dėl idomumo stovėsiu. Kad jums linksmiau būtų. Kvailas darbas. Iš nusi-statymo nedirbsiu.

Jie skirstosi ir tingėdami eina jų pačių laukais, pilniais suglėbimo ir varginančios šilumos. Jie sustarė, bet labai netikrai. Toks juokingas reikalas. Pramoga? Ne visada darbas išleidžia pramogoms. Ir jie kitą dieną nenuėjo ir, kad taip bus jiems buvo aišku dar besitarant. Čia ne pasimatymas ir niekas nematė reikalo žodžio laikytis.

Nuėjo savaitė. Kelianti nerimą ir amžiną susirūpinimą kažkuo. Vieškelis mažiau dulkėjo ir darėsi dar labiau nuobodu. Netikrumas, kaip samanos ant šiaudinių stogų žėlė ir gulė.

— Kai maudaisi šaltame vandeny, tai gyvesnis daraisi, o

kai kas nors nervus jaudina, dar labiau negu šalčio. Bijai ir 'au kiekvienas plaukas atsisoja ant galvos. Toks nepaprastas žmogaus gyvumas pasidaro, — taria kartą Vacys Mykolui. — Reikia eiti pagaliau bombą iškasti. Bailiai ir melagiai. O mačiau, kad ir šienas apie ją nenupjautas. Bijai, kad nuo dalgio skambėjimo nesusprogtų.

Jie paėmė porą kastuvų, pašaukė Romą ir Bajorūną, kuris, ir pats nežinojo kam, pasiėmė kirvuką ir išėjo. Prie jų prisidėjo jaunas dvaro kumečio sūnus.

— Taip, gėda, — mojuoja kirvuku Bajorūnas. — Tokių dyglių pilna žemė ir mes bijom. Vaikšto tie dygliai ir mes bijom juos pajudinti. Laukiame kažko ir kankinamės. Reikia laukti, bet kaip mes ir sulaukė pajudėsime, jei mes bijom nesprogsių gelžgalių iš savo žemės išsitrink.

Jie sueina pievelan, sustoja, užsiruoko ir iš lėto pažvelgia apylinkę. Vieškelis tuščias. Per jo nugarą buvo praėję milijonai porų kojų ir pavieškelės medžiai buvo užmirę kaustytų batų skambėjimą. Karlių krūmų lapus nuliū lietus ir jų jaunos vytelės ejo lenktynių verždamosios ir aukštų. Jie visi penki stovi ir nežino kas atvarė čia juos šitam riktam darbu ar kvailam žaidimui. Jie patys nežino ir stovi keletą minučių nustebę ir nepasitiki. Pirmas pradeda Mykolas. Jis toli nuo įsmigusios bombos ima plėsti veleną. Jam tuoj padeda Romas ir pasitakiusį porą šaknų kirvuku nukerta Stepas. Jie meta ir meta žemes, lenda gilyn ir artyn ir iki bombos sienų belieka žemių tik per kastuvą. Įsoka Valys ir pradeda šį baisiai mažą tarpą siaurinti. Jie labiau bijo vienas kito ar gėdos negu sprogdimo ir kai jie beveik baigia apkasti, įsoka kumečio sūnus Antanas ir pajudina. Visi truputį nustemba. Mykolas nusišluosto prakaitą. Romas irgi, ir negalima suprasti nuų ko, kadangi jis mažiausiai kasė. Baimė spaudžia šilumą, bet Mykolas jau stipriai judina bombą ir baimė tirpsta, lyg ji kartu su prakaito ašarais išsoka žemėn.

— Nei sprogs nei ką, visai pagadinta, — pasako Antanas ir stipriai ima judinti už viršų esančių sparnelių.

— Aišku. Nė velnio. Išskelti — taria Stepas ir pats apsikabinęs glėbiu bando. Kažkodėl nesiduoda. Svoris ar žemės neleidžia pajudėti. Apkabina tryse. Padeda Mykolas ir Antanas, kuris ieškodamas, kaip geriau paimiti viengą sparnuką visai nulažia. Pagaliau jie iškelia ir paguldo šalia duobės.

— Matai, bjaurybė, visai pagadinta, — pastebi Mykolas.

— Guli, kaip kiaulė ir nieko, o sprogti turėjo. Gal vidurį ir to

parako nėra, — priduria vėliau su resignacija.

Baimės nebėra. Jie žiūri į ją, paguldę ją ir nežino ką daryti.

— Žinai, reikia nuvežti į pušyną ir bandyti susprogdinti. Negi ji gulės čia arba negi ją vėl užkasim į žemes, — po valandėlės taria Valys.

— Kazin ar sprogs, jei ir į laužą įmesi, — murmteli Romas.

— Sakiau, kad sabotazas. Niekam tikus, — kilnoja kirvelį Stepas.

— Nenuošim tokios karvės pora kilometrų. Sunki. Einu, atvažiuosiu su arklui, — žengia link namų Antanas.

— Gerai, — visi keturi balsai pasako kartu ir Stepas numeta kirvelį ir eina kartu.

Likusieji susėda ir rūko. Kažkas važiuoja keliu. Toli švilpia piemu ir jo kietas švilpesys sklinda lauku, lyg gąsdinamas švelnų žalią šlamėjimą. Girdėti, kaip dvaro šuo tarškina gramdines ir paspringdamas puola Stepą. Visi sėdi valandėlę pievoj. Mykolas pajunta nedidelę drėgmę sunkiantis per storus baltinius, atsikelia ir atsėda ant bombos lyg akmenio. Vėl visi rūko. Tingėjimas ir nuobodulys vėl juos apima ir atrodo, kad prieš šimtą metų išėjo tiedi parvesti arklį.

— Matai, sunki bjaurybė, — sako nei šį nei tą Romas.

— Sveria pora centnerių tikriausiai. Maždaug, kaip cemento maišas, — Mykolas atsisoja ir kelia. Prieina Valys ir dviese pakėlė iki kelių numeta.

— Tikrai sunki. Įlaužytą trobą ir nesprogdama, — sako Valys ir atsėda ant jos šalia Mykolo. Jie sėdi, kaip kelmus raunant sėdėdavo ir kai atvažiuoja arklį, atsikelia, dar kartą kelia ir paguldo į ratus.

— Matai, valdiškas arklis, — sako Antanas, — dvaro. Jei aš sprogs mažiau nemalonumų bus, — ir pats sėda ant jos ir ragina arklį. Šalia jo sėda Stepas ir nelygia pieva įvažiuoja į dar nelygesnį keliuką. Kiti trys eina iš paskos.

— Matai, brol. Kaip kiaulė paskerdę vežam, — čiulpia surūkytą sūtinę Valys. — Tikrai, kaip kiaulė. Reikia pasverti kiek sveria.

Jie įvažiuoja į dvaro kiemą. Tuščia. Tik vištos kudakina pas klėtį arklų kanopų išdažytų duobių smėlyje. Visi laukose arba troboje. Valys kažką nori sakyti apie vidurinio tylią, bet tuo laiku iš klėties išsoka Stepas su Antanu svarstyklės ir pastato kieme. Iškelia bombą ir užmeta ant svarstyklių, kaip maišą.

— Žiūrėk, du centneriai, — ištaria beveik kartu keturi balsai.

Timmins, Ont.

Vyriausiam Lietuvos
Išlaisvinimo Komitetui

Timmins ir apylinkės Lietuvių Bendruomenė, š.m. vasario mėn. 19 d., Vasario 16 d. minėjimo metu išneša rezoliuciją, prašo:

1. Visomis įmanomomis priemonėmis daryti žygių į Tautose Lietuvos išlaisvinimui pritarinti.

2. Kuo trumpiausiu laiku faktiškai ir teisiškai įgyvendinti Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, ir kad visų kraštų lietuviai jai paklustų.

3. Padaryti efektingą spaudimą į Kanadoje atsiradusias atskiras veikiančias politines grupes — partijas, sustabdant jas bei jų prašaištingą Lietuvos laisvės kovai ardyto ir jėgų skaldymo darbą. Priversti jas kuo greičiausiai susisiekti ir PL Bendruomenės organizacijos rėmus be partinių skirtumų, kad pirmoji eilė kiekvienas lietuvis jaustųsi lietuviu, būtų lygus tarp lygių ir kad pirmoji vieta būtų kovojama dėl Lietuvos išlaisvinimo, bet ne dėl politinių idėjų, garbės bei valdžios.

Ši rezoliucija siunčiama Kanados lietuvių laikraščiams.

Timmins ir Apylinkės Lietuvių Bendruomenės įgalioji:

K. Lukošius,
Pirmininkas

B. Sriubickis,
Sekretorius.

Timmins ir Apylinkės Lietuvių Bendruomenės Vasario 16 d. minėjimo proga viešas pareiškimas

Timmins ir apylinkės lietuviai, 1950 m. vasario mėn. 19 d., minėdami Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį ir drauge prisimindami

dėl jos žuvusius ir tebežstančius, aktyvaizdoje jų kančių viešai pareiškia:

1. Mes prašome sustabdyti politinių grupių bei partijų veikimą, kaip vienybę ardančių veiksmų. Savo švenčiausio tikslo — tėvynės laisvės — pasiekime tik vienybėje.

2. Mes prašome visus Kanados lietuvius vieningai padėti Kanados Lietuvių Bendruomenės Laikinajam Organizaciniam Komitetui greičiau ir sekinčiau atlikti paruošiamuosius darbus Pasaulio Lietuvių Bendruomenės įgyvendinimui Kanadoje.

3. Palikti partines idėjas nušaly. Mums reikia nepartinės Kanados Lietuvių Bendruomenės Vadovybės.

4. Sujungti dabar Kanadoje einančius lietuviškus laikraščius į vieną: praplėsti ir pagerinti jo turinį, padaryti jį dienraščiu. Redaktorius tepamiršta kuriai partijai jie kadams priklauso.

5. Vasario 16-ji yra rimties ir susikaupimo šventė. Mes smerkiame tas organizacijas, kurios tą dieną, sąryš su minėjimu, organizuoja pasilinksminimus, nesvarbu kokį jie tikslą turėtų.

Šis viešas pareiškimas siunčiamas: Kanados Lietuvių Bendruomenės Laikinajam Organizaciniam Komitetui, Kanados Lietuvių Centro Tarybai, Kanados Lietuvių Sąjungai, "Tėviškes Žiburias" ir "Nepriklausomai Lietuvai".

Timmins ir Apylinkės Lietuvių Bendruomenės Visuotinio susirinkimo įgalioji:

K. Lukošius,
Pirmininkas

B. Sriubickis,
Sekretorius.

Winnipeg, Man.

— Vasario 16 d. šventės proga "Wpg. Free Press" leidykla buvo iškelusi tautinę Lietuvos vėliavą. Šį paprotį leidykla taiko visoms valstybėms, bet Lietuvos vėliava iki 1948 m. (nuo 1941 m.) nebebuvo keliama ir tik A. Januška priminus leidėjui — vėl grąžino trispalvę iš sandėlio ant stiebo.

— Vasario 25 d. Winnipegio Kanados Katalikų S-gos skyrius turėjo savo susirinkimą, o po susirinkimo bendrą arbatėlę. Į susirinkimą buvo pakviesti Liet. Katalikų Moterų S-gos skyriaus atstovės pp. Smatžienė ir Leparskienė. Šeiminkės labai domėjosi lietuvių tautiniais drabužiais, gintarais ir kt. jiems parodytais išdirbiniais. Buvo praleista keletas jaukių bendrų posišneikėjimo valandėlių. Reikia pastebėti, kad p. Leparskienė gražiai kalba angliškai.

— Kovo 19 d. yra šaukiamas Wpg. lietuvių klubo nepaprastasis narių susirinkimas, kuriame bus dar kartą sprendžiamas naujų narių priėmimo klausimas ir perrinkta valdyba, kurioje turi būti nedaugiau 7 narių, tuo tarpu dabartinėje, išrinktoje vasario 5 d., yra 14 narių. Dabar klubo valdyba turi gana daug prašymų priimti į klubą narius. Manoma, kad susirinkime bus pateiktas klubo įstatymų keitimo klausimas. Dabar "Liaudies Balsas" visap koliaja naujai atvykusius, būk jie norį jiems atimti klubą. Tuo tarpu didelė dalis pačių klubo narių gerai supranta kas sėdi klubo vadovybėje... ir kodėl juos taip gina "L. Balsas". Didelę garbę tauriems lietuviams neatšidėjusiems savo gimtinės.

— Artėjant pavasariui kai kurios žmonės pradėjo vėl kviešti į darbą darbininkus. Dominijos vyriausybė viešiesiems darbams 1950-51 m. iš savo biudžeto yra paskyrusi Manitobos provincijai 1.490.000 dol. kreditų. Iš tos sumos daugiausiai tenka naujų pašto rūmų statybai Winnipeg — 250.000 dol. Likusiais pinigais bus statomos patalpos valstybių valdyboms.

— Vasario 24 d. Winnipeg buvo 36 laipsniai F. šalčio. Tokio šalčio čia nebuvo jau 75 m.

— Vc. Januška perkosi namus Benettine Ave. Jo brolis Myk. Januška jau senai gyvena Wpg. ir turi du namus.

— Lietuviškos mokyklos steigimas Wpg. lietuvių vaikams yra labai aktualus, tačiau iki šiol šio klausimo niekas nepajudina. Atrodo, kad galima būtų rasti mokyklai patalpų vietos katalikiškose mokyklose.

— WINNIPEG. — Lenkų dailininkė - portretistė Greinert, atlikusi sutartį kaip domestic, dirba Winnipeg kaip portretų

piešėja. Kanados dailės parodose ji buvo išstaciūsi savo darbo portretus ir buvo labai palankiai įvertinta. Šiuo metu ji tapo garsios Kanados ledo čiuožimo žvaigždės Iz. Smith portretų.

Ukrainiečių smulkaus
kredito draugija

Winnipeg yra kelios ukrainiečių smulkaus kredito d-jos, kurios veikia tam tikroje kooperatyvų inspekcijos priežiūroje. Sausio 31 d. įvyko vienos tokios d-jos kooperatyvo metinis susirinkimas. Iš valdybos pranešimo paaiškėjo, kad kooperatyve yra apie 1000 narių. Kas padarė 341.000 dol. apyvartos. Gryno pelno gauta 4.546,86 dol., iš kurių 4.045,26 dol. paskirti nariams dividendų. Panašiai arbe net gražesniais skaičiais reiškiasi visos eilės kitų kooperatyvų veikla. Ar neverstų ir mums laukti pirmuosius ledus šioje srityje. Gal pirmiausiai turėtų pradėti Torontas, Montrealis, o po to ir kitų kolumbių lietuvių.

Sudbury, Ont.

— Sudarytas laikinas organizacinis komitetas, kuris per organizuos vietos lietuvių į KL B-nę. Komitetas veikia energingai ir numatoma greitai persiorganizuoti.

— KLSjungos Sudburio sk. valdyba paaukojo miesto knygynui kelias lietuviškas knygas anglų kalba. Iki šiol Sudburio miesto knygynė nebuvo jokios knygos apie Lietuvą, kai kitų tautų įvairių knygų yra labai daug.

— INCO pradėjo priiminėti daugiau darbininkų vokiečių ir kasyklas. Priimami visi vyrai

iki 38 metų amžiaus ir 150 sv. svorio. Kasyklose mokama 1,16 dol. į val. ir daugiau. Yra galimybių į tuos darbus patekti ir lietuviams.

— Sudburyje lietuvišką - katalikišką spaudą platina uolus, sąžiningas ir kuklus spaudos platintojas L. Razgaitis. Jis pirkėjų bei prenumeratorių naudai atsisako savo gaunamo nuolaidos procento.

— R. Jurgulis guli St. Joseph ligoninėje. Jam padaryta krūtinės operacija. Ligonis sveikintis ir tikisi iš ligoninės greit išsiti. J. V.

SPORTO ŽINIOS

Futbolo pirmenybės

1950 m. Toronto miesto ir rajono futbolo pirmenybėse sporto klubo "Vytis" dalyvauja dvi futbolo komandos — senjorai ir jauniai. Vasario mėn. 17-18 d. Toronte King Edward Hotel įvyko Toronto and District Football Association General Meeting, kur buvo priimtas sporto klubas "Vytis" jos nariu su teise dalyvauti futbolo pirmenybėse Toronte ir rajone.

Stalo teniso pirmenybės

Pašaukas — "Vytis" — pašauktas geriausias Toronto ir rajono stalo teniso žaidėjas. Jis Toronto miesto ir rajono stalo teniso pirmenybėse surinko daugiausia taškų ir mažiausia pralošė setų. Santykių 58:14.

Šachmatai

Toronto miesto šachmatų pirmenybėse "Vytis" ir toliau pirmauja. Po įvykusių vasario 17 d. rungtynių su 1949 m. šachmatų meisteriu Universiteto sporto klubu, kurios posibaigė "Vytis" naudai santykiu 1:5, "Vytis" dar sustiprino savo pozicijas į pirmąją vietą iš trijų rungtynių rezultatu 14½:3½.

Vyties sporto klubą atstovauja šie šachmatininkai: Vaitonis, Paškauskas, Matuzevičius, Rimas, Stepatitis, Guobys ir Šakalinis.

Lietuvių šachmatininkų
laimėjimai Bostone

Rudenio sudarytoji lietuvių šachmatininkų komanda įstojo į Bostono Metropolitan Chess lygos 1949-50 m. pirmenybes ir puikiai kovodama iškopė į antrą vietą.

1. Harvardo Universitetas 6:2, partijų 26-14; 2. Lietuviai 5½:2½, partijų 26-14; 3. Boylston klubas 5½:2½, partijų 26-14; 4. Lynn 3:5, partijų 14½:25½; 5. Newton "Y" 0:8, partijų 7½:32½.

Iš turėtų aštuonių rungtynių lietuviai sukojo šitaip:

Harvardo Univ. 3-2 ir 2½-2½; Boylston klubas 2-3 ir 3 -2; Lynn klubas 4½-½ ir 2 -3; Newton "Y" 5-0 ir 4 -1.

Boylstonas su Harvardu 2-3 ir 2½-2½.

Boylston klubas yra pereitų metų Bostono meisteris, tačiau jis suklupo prieš Harvardą, o lietuviams (vieninteliams) pavyko įveikti ir naująjį meistrą — Harvardo universitetą.

I ratą lietuvių komanda baigė pirmenybių lentelės priešą 3-1 14½-5½. II ratą Boylston — 3-1 13½-6½ ir III ratą Harvardo universitetas 3-1 13-7.

Lietuvių komandoje žaidė ir pelnė taškų: P. Tautvaiša — 6, K. Merkis — 6, A. Keturakis — 5, E. Staknys — 2½, K. Sauda-gas — 2½, V. Kubilius — 2, P. Šimonis — 2 ir V. Zenkevičius — 0.

Bostono lietuvių šachmatininkų laimėjimai neliko be atgarsio. Jaunasis lietuvių klubas buvo pasveikintas Metropolitan Lygos ir JAV Šachmatų Federacijos. Montgomery Major, Federacijos vicepirmininkas, savo laispe pamini, kad jis seką baltiečių laimėjimus ir žinąs, kad be Tautvaišos ir Merkio — Bostone, Kanadoje pasižymi Povilas Vaitonis, Australijoje — Romanas Arlauskas ir latviai Ozols ir Endzelins ir kt.

Bostono meisterio Tautvaišos
pagerbimas

buvo surengtas vasario 18 d. So. Bostono Lietuvių piliečių klube. Bostono šachmatų meisteriui Povilui Tautvaišai buvo įteikta dovana nuo vietos lietuvių organizacijų ir pasakyta gražių kalbų ir sveikinimų. Buvo iškelti kalbės gražūs pasitarimai lietuvių vardu atsiesti su meisterio Tautvaišos ir lietuvių šachmatininkų komandos laimėjimais Bostone.

Tautvaišos simulantais baigėsi 16-2 meisterio naudai.

K. M.

Iš plataus pasaulio

Maskva pravoslavų centras

Graikų ir vengrų pravoslavų bažnyčios Vengrijoje, kaip praneša APF agentūra, yra išimtos iš Konstantinopolio Patrijarcho priklausomybės ir prijungtos prie Maskvos patrijarchato. Vengrijos vyriausybė "natura", Maskvos patrijarchas Alexis, prisiuntė savo vikarą Kopolovic į Budapeštą valdyti šias bažnyčias. Tikinčiųjų Vengrijoje esą 50.000. Šią žinią labai palankiai sutiko itališkasis komunistų dienraštis, pabrėždamas, kad rusų ortodoksų bažnyčios delegacija, kuriai vadovavo metropolit Nikalojus, atvykusi į Budapeštą vasario pradžioje, buvusi iškilmingai sutikta stotyje vengrų vyriausybės ir Čekoslovakijos metropolit Pragoje Yleferi. Nestebėtina. Satelinėse valstybėse yra viskas priimta, net ir bažnytinė hierarchija, jei tik iš Maskvos atvyksta. O kad ta pačia giesme gieda ir komunistai bet kuriame krašte, tai beabejo, rodo, kad Maskvos imperializmas jiems bet kokioje formoje yra geras ir priimtinas. Nors tai būtų priešinga ir jų ideologijai.

Antireliginė akcija

Sausio 31 d. Londono radio pranešė, kad Rusijoje vėl plačiu mastu ir visu griežtumu prasidėjo antireliginė veikla. Koordinavimui ir sustiprinimui ateistinės propagandos visoje SSSR ir jos užgrobtuose kraštuose įsteigta centrinė organizacija "Propagandinė sekcija moksliniam ateizmo progresui". Ši organizacija atvyta senieji įstatymai, nukreipti prieš religiją, veikę prieš karą. BBC agentūros Rusų žinovas Walter

Collar pabrėžia, kad ši organizacija jau turėjo konferencijų mažosiose okupuotose šalyse. Esą, Lietuvoje pagrindinė tema buvo: "Vatikanas internacionalinės reakcijos tarnyboje". Šalia šios ateistinės propagandos suaugusiems, vykdoma antireliginė katekizacija vaikams mokyklose. Lietuvoje švietimo ministerija reikalaujanti iš mokytojų "nuplėsti ir pašalinti religinių prietarų kiautą" taip pat pamokas, taip šalia mokyklos savo veikloje.

Katyno byla

Michigan valst. atstovas Dondero kongrese pasakė kalbą Katyno bylos reikalu. Esą jis norėjęs pagelbėti Katyno bylą nagrinėjančiam visuomeniniam teismui, vadovaujamam buv. ambasadoriaus Varšavoje Arthur Bliss Lane. Jis norėjęs išgauti ir panaudoti JAV armijos Vokietijoje rastus dokumentus, bet nebuvo prie jų prileistas. Buve atsakyta, kad tie dokumentai priskirti prie slaptųjų. Tai nesanti karinė paslaptis ir jis norįs sužinoti, kas yra atsakomingas, kad jie priskirti prie slaptųjų dokumentų, kas juos slepiąs nuo JAV tautos ir pasaulio. Kodėl, esą, negalima Katyno tiesos paskelbti praėjus 4 metams po karo pabaigos?

Kongresmano Dondero reikalaujami dokumentai yra pulk. John van Vlieta ir kapitono Steward raportas tuo reikalu karo vadovybei, paruoštas pagal vokiečių surinktą medžiagą. Archyvas atstovui jų neįsėdė. Tada jis kreipėsi į karo ministrą Johnson, kuris davė vilčių, kad reikalą sutarkys, nors ten esą ir jautrių dalykų.

Turint aglioje Johnsono nepalankumą Achesonui, galima laukti, kad anie įdomūs dokumentai bus paskelbti.

— VIENA. — Budapešte nu-teistojo Vogeler draugas JAV laivyno atache Rumunijoje kapitonas S. Korpe, keliaudamas iš Vienos į JAV Oriento ekspresu, rastas Austrijos pasienio viename tunelyje negyvas. Spėjama, kad bus nužudytas ir išmestas iš traukinio, nes aplankęs Vogeler šeimą Vienoje greičiausia vežėsi svarbių dokumentų.

— VAŠINGTONAS. — Nesenai Vašingtone įvyko bankietas Jeffersono ir Jacksono atminimo vardu, iš esmės betgi skirtingas demokratų šių metų politinės kampanijos suplanavimui. Dalyvavo 5.300 asmenų, kurių kiekvienas įėjimą apmokėjo \$100, atseit buvo buvo surinkta per pusę milijono dolerių.

— NEW YORK. — Į Romą vykstąs kard. Spellmanas išvežė JAV lenkų dviasdešimt dvaną popiežių Krokuvos arkivyskupo kardinolo Sapiehos miniatūrinį portretą, pagamintą lenkų žinomo tapytojo Z. Sowa-Sowinski.

— BERLYNAS. — Į vakarų zonas Berlyne atbėgo trys Rytų Vokietijos provinciniai ministrai, priklausę CSU partijai, kurioje, bolševikams spaudžiant, dabar daromas valdymas. Tai yra Saksų finansų ministras Rohner, jo įpėdinis Dr. Kunisch ir Brandenburgo provincijos darbo ministras Fritz Schwob. Niekas nenustebtų, jei atbėgtų ir CSU partijos vadas, Rytų Vokietijos vicepremieras

Nuschke, kuris taip pat labai spaudžiamas.

— VAŠINGTONAS. — JAV aviatorių sąjungos sekretorius J. F. Victory pareiškė, kad SSSR pasistačiusi naują lėktuvą, kuris atominę bombą galįs nešti į bet kurią pasaulio vietą. Jis esąs aprūpintas iš Anglų pirkto motoru ir esąs toks greitas, kaip greičiausias naikintuvas. Tuo būdu SSSR pralenkusi JAV, kurios, nenorėdamos atsilikti, turį gaminti lėktuvus, pralenkiančius balso greitį.

— VAŠINGTONAS. — FBI šefas J. E. Hoover pareiškė, kad JAV esą 54.000 komunistų partijos narių, o be to, esą bent 10 kartų daugiau neregistruotų, slapčių komunistų.

— VAŠINGTONAS. — JAV karo pramonės pagaminamo naujos priešlėktuvinės automatinės patrankos, galinčios šaudyti greituosius lėktuvus, skrendančius iki 1.500 km per valandą, o be to, lėktuvus atidengiančias jau už 300 km. Kitas naujas tipas — šaudyti lėktuvus skrendančius žemai.

— VAŠINGTONAS. — Vasario 16 d. rusų emigrantų (Kerensko ir kt.) vadovaujama Lyga kovai dėl tautų laisvės (TO) ūkiniai ir Socialiniai Tarybai įteikė memorandumą, prašydama imtis žygių iširti priverčiamąjo darbo stovyklas Sovietų Sąjungoje. Petitių įteikusių atstovų tarpe buvo ir prieš metus iš Austrijos pabėgęs rusų lakūnas Petr Pirogov. Ją postrašė 4.000 asmenų. Galia, kad tiek nedaug. Juk galėjo surinkti mažiausia 10 kartų tiek. 4.000 nesunkiai galima surinkti tokių, kurie patys pergyveno sovietų

priverčiamąjo darbo stovyklų baisybes.

— VARŠAVA. — Kulmo vyskupas Kowalski yra laikomas namų arešte, prie jo nieko neprileidžiant, o prokuratūra ruošia bylą už tai, kad jis daręs spaudimo į kunigus, palinkusius bendradarbiauti su komunistų valdžia.

— ROMA. — Vykdamas Monte Casino vienuoliu atstato m darbus, surasti pagoniškos Jupiterio maldykos griuvėsiai.

— VATIKANAS. — Mons Samore, kuris nepriklausomai Lietuvo buvo vienas iš nunciatūros tarnautojų, pašventintas titulininiu Timovo arkivyskupu ir paskirtas į Kolumbiją Apaštališkuoju nuncijumu. Jis yra gimęs Parmos provincijoje Italijoje 1905 metais, filosofijos, teologijos ir bažnytinių teisių daktaras. Iki šiol buvo Apaštališkosios nunciatūros patarėjas Vašingtone.

Liublino katalikų universitetas

Liublino katalikų universitetas tebėra katalikų rankose, ir jį tegali būti priimti tik katalikai studentai. Pirmomis sausio dienomis jis buvo smarkiai puolamas. Komunistams ištikimi studentai, specialiai pasiųsti į šį universitetą, ten sudarė komunistinę grupę, pasivadinusią "Lenkų studentų jaunimo sąjunga". Tačiau universiteto vadovybė, pastebėjusi jų veiklos pobūdį, ėmėsi atitinkamų žygių. Komunistų spauda ir organizacijos pakėlė triukšmą, kad universitetas lauko įstatymus, garantuojančius sąžinės laisvę, ir ėmė reikalauti, kad vyriausybė imtųsi priemonių, kad šios "laisvės" teisės būtų apsaugotos.

Religijos spauda Rytų Vokietijoje

L'Osservatore Romano, Vatikano dienraštis, vasario 6-7 d. Nr. išspausdino ištraukas Berlyno vyskupo kardinolo von Preysing, rašto Ryt. Vokietijos respublikos prezidentui, kuris kartu yra ir bažnytinių reikalų komisaras. Kardinolas tarp kitko rašo: Potsdamo konferencijoje, ir respublikos konstitucija padeda pagrindus ir galimybes dabartinėse aplinkybėse Katalikų Bažnyčiai laisvai veikti. Šiame reikalavime kalbu Berlyno vyskupijos katalikų vardu. Taip gi žinau, kad mano reikalavimas ir rūpestis yra kartu ir virš 2-jų milijonų katalikų, kurie

Mokytojas turi būti ateistas

Spaudos agentūra praneša, kad inžinierius Serpukovas Maskvoje kreipėsi į mokytojų sąjungą, kad būtų išreikštos katalikų kateizacijos, klausdamas ar mokytojas eidamas savo pareigas privalo aiškinti nesuderinamumą religijos su mokslu. Minėtasis žurnalas 1949 m. lapkričio 26 d. numerį davė tokį atsakymą: Savo esmėje religija yra komunizmo priešinys, bolševikų partija ir sovietinė vyriausybė veda beatodairinę kovą išrauti betkokį religinį pasireiškimą, įpareigodama ir rekomenduodama visiems sovietų piliečiams aiškinti ir švietimą materialistinio mokslo dvasioje. Sovietinis mokytojas turi būti gerai išsilikęs, kad mokslas turi būti prisitaikęs partijos ideologijai. Mokytojas netik privalo būti ateistas, bet ir aktyvus ateistas.

rie yra šios Rytinės Vokietijos respublikos ribose. Tarp manęs ir jų yra visiškas sutarimas, dėl religijos ir sąžinės laisvės šioje demokratinėje respublikoje. Vyriausybės suprasta laisvė, reikiama ne kq kitą, kaip religinės laisvės daling suvaržymą ir dalingą grąsinimą. Tėvai katalikai man reikiama nuolatinį jų rūpestį, kad jų vaikai valstybinėse mokyklose auklėjami ateistinėje dvasioje. Tai yra prievarta, nes prieštarauja tam auklėjimui ir mokymui, kurį jie gauna namuose. Kadangi vyriausybė yra monopolizavusi mokyklas, tai katalikai tėvai yra priversti vaikus leisti į šias mokyklas. Valstybė, reikalaujama ateistinio mokyimo pažeidžia sąžinės laisvę tų, kurie yra krikščioniškojo tikėjimo išpažinėjai. Vatikai namuose gauna pirmasias žinias apie Dievą. Išganytojų, tuo tarpu mokyklose per istorijos pamokas aiškinama, kad Kristaus niekuomet nėra buvę etc". Toliau kardinolas nurodo reikalą turėti katalikišką spaudą, bet visi prašymai leidimui esą atmetti, kad neleidžiama spausdinti nei religinio turinio knygų, nei brošiūrų. Pažeidžiama religinės laisvės, esą ir tuo, kad katalikai pagal naujus potvarkius negali dalyvauti pamaldose bei kitokiuose bažnytinio pobūdžio subvirmuose bei leidimo.

Į šį kardinolo raštą buvo atsakyta smarkiu puolimu iš komunistų partijos bei jų spaudos, kurie kardinolo veiklą prilygina kardinolo Mindszenty veiklai ir reikalauja, kad būtų imtasi atitinkamų priemonių prieš tai.

"Ateities" žurnalo reikalai

Pradėjusi savo gyvatę prel. A. Dambrauskio - A. Jakšto redaguotos "Draugijos" priedu 1911 m., "Ateitis", davusi vardą ir patiemis ateitininkams, kartu su jais eina nelegiu gyvenimo keliu. Gimusi nelaisvės metais, mačiusi nepriklausomo gyvenimo dienas, naujų okupantų išvartą iš savo tėvynės ir laikinai prisiglaudusi Vokietijoje, pagaliau ji atsiduria Jungtinės Amerikos Valstybėse. Jos jau išvartas milžiniškas darbo baras, ji yra gyvas ateitininkijos darbu, siekiant pasiryžimų atspindys, jų džiaugsmų ir skausmų dalyvė. Ji ir toliau rodyti kelią į idealą, gaivinti ir kels mūsų dvasią aukštyn. Ji rodyti mums ir mūsų tautai kelią į šviesesnę religinę, tautinę, kultūrinę Lietuvos ateitį.

Džiaugdamiesi "Ateities" pasirodymu Amerikoje, linkime jai geriausios sėkmės naujose slygose ir kartu skatiname visą gausią ateitininkų šeimą su jais eina nelegiu gyvenimo keliu. Gimusi nelaisvės metais, mačiusi nepriklausomo gyvenimo dienas, naujų okupantų išvartą iš savo tėvynės ir laikinai prisiglaudusi Vokietijoje, pagaliau ji atsiduria Jungtinės Amerikos Valstybėse. Jos jau išvartas milžiniškas darbo baras, ji yra gyvas ateitininkijos darbu, siekiant pasiryžimų atspindys, jų džiaugsmų ir skausmų dalyvė. Ji ir toliau rodyti kelią į idealą, gaivinti ir kels mūsų dvasią aukštyn. Ji rodyti mums ir mūsų tautai kelią į šviesesnę religinę, tautinę, kultūrinę Lietuvos ateitį.

Raštus ir prenumeratą siųsti: "Ateitis" 21 Bridge St., Brooklyn 1, N. Y., USA. Prenumeratos kaina metams 2,50 dolerio.

**Ateitininkų Federacijos
Vyriausioji Valdyba**

Humoro ir satyros laikraštis

Netrukus Bostone išeina iš spaudos humoro ir satyros laikraštis "Ožio ragas".

"Ožio ragas" redaguojama tremtiniams puikiai pažįstamas humoristas poetas Antanas Gustaitis. Artimai bendradarbiauja "Dievo Paukštelio" redaktorius Pulgis Andriūšis, kuris šiuo metu gyvena Sidnejuje ir dirba centralinėje traukinių stotyje.

Laikraštis yra sutelkęs visus žymiausius šios srities rašytojus.

"Ožio ragas" spausdins tik tikrus faktus, nieko neiškreipdamas ir nieko nuo savęs nepridedamas, kad paliestieji asmenys negalėtų skųstis, jog mūsų spauda neobjektyvi. "Ožio

ragas" duos aukšto lygio poezijos ir beletristikos, o ne taip aiškius ir ne taip svarbius faktus pailiustruos piešiniais ir fotografijomis, paimtomis ne tik iš "Peklos Garso", bet ir iš kitų rimtų mokslinių traktatų, o taip pat ir iš nepavyzdingo gyvenimo.

"Ožio ragas" jungs visų partijų priešin, neišskiriant nei tos partijos, kuriai pats skaitytojas priklauso.

Visi suinteresuotieji, norintieji bendradarbiauti, rašydami bei platindami, kreipiasi redaktoriaus adresu: Antanas Gustaitis, 470 E. Seventh St., So. Boston, Mass. USA.

Išsiųskite **A. Vilainio** leidžiamus knygos sąsiuvinius

ŽMOGUS, KURIS AMŽINAI KELIAVO

Knyga turės virš 300 psl. ir apie 150 nuotraukų bei iliustracijų iš Lietuvos. **Pirmas sąsiuvinys jau išėjo iš spaudos** 52 psl., kaina 50 centų. Kiti 6 sąsiuviniai išeis kas 1-2 savaitės. Visų sąsiuvinų kaina 3.50 dol.

Vaiduose ir aprašymuose pamatysite senuosius pilikalus, pilis, istorines vietas, didžiulius miestų pastatus, tautines, religines šventoves, žymiųjų vyrų tėviškes, saulėtus ežerus, upes ir visa kita, kas brangu ir miela lietuviui sielai.

Užsakymus ir pinigų siųsti:

A. Vilainis - Šidlauskas, 5300 W. 23rd Pl. Cicero 50 III. USA.

PRANESAME APIE ATIDARYMĄ NAUJOS MODERNIŠKOS

GOLDENBERG'S HAIRDRESSING

PERMANENTS, TINTING, OIL BLEACHING EXPERT
Plaukų sutaisymo ir dažymo
ekspertas

1138 Dundas W.

Telefonas ME 8117

Prie Ossington — Toronto

Kviečiame pasinaudoti atidarymo proga
DUODAMU NUPIGINIMU:
SUTAIŠYMAS BEI PAGYVINIMAS PLAUKŲ
UŽ pusę kainos

Šis nupigiminimas duodamas tik aprūbežiuotam laikui
DARBAS PILNAI GARANTUOTAS
arba sugrąžinami pinigai.
Dovanos bus duodamos tiems, kurie atsineš šį skelbimą

KIRPEJAI

JONAS JOTAUTAS ir ALBERTAS ŠIAUDINIS
932 Dundas St. W., Toronto, Ont.

— prieš lietuvių bažnyčią —

Kirpykla veikia kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak.
išskyrus pirmadienius. Telefonas: WA 9674

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. — — Garantuotas darbas, priimanos kainos.

Krautuve atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

IVAIRENYBĖS

Gaila tik ūsų...

Kaip Toronto "Daily Star" praneša, Vakarų Vokietijoje gyvenęs vokietis H. Noll yra lašas į lašą panašus į liūdnos atminties Adolfą Hitlerį. Jis yra lygiai tokio pat aukščio kaip buvęs "fuhreris", turi tokius pat jūdus plaukus, į šoną šukuojamus ir uždribusius ant dešinės akies, o ilgesnį laiką — vaiknišio ir su Hitlerio formos ūsais.

Deja, tas panašumas į Hitlerį H. Nollui nemažai nervų įtempijo katinav. Alijantų policija, palaikiusi Hitleriui, jį net devynis kartus buvo areštavusi ir patalpiniusi į kalėjimą. Kol išsiaiškino, ar įrodavo, kad jis nėra Hitleris, praeidavo truputis laiko...

Pagaliam, nuolatinis policijos "įtarinėjimas" jam nusibodo ir jis nusiskuto "hitleriškus" ūsus.

Patyrę apie tai reporteriai apspito Hitlerio "antrininką" ir ėmė klausinėti, kaip jis jaučiasi būdamas visiškai panašus į Hitlerį, ar nebuvo gaila ūsų ir pan.

Klausinėjamasis laikraštiniams atsakė, kad jis dėl to panašumo visiškai nebūtų sielojesis, tik jam atsibodė nuolatiniai areštai ir turėjęs tokią "operaciją" pasidaryti. Baigdamas pasikalbėjimą, jis vis dėlto atsidusęs ir pridūręs:

— Gaila tik ūsų...

PAIEŠKOJIMAS

Prašau atsiliepti Mečį Prani, kilusį iš Krampij km., Joniškio valsč., Šiaulių ap. Po amro pasaulinio karo atvykusį į Kanadą arba žinantį apie jį prašomi pranešti: A. P. Camp 40, Longlac P. and P. Co Ltd. Longlac, Ont.

DAR GALIMA UŽSISAKYTI ŠIEMS METAMS

MUZIKOS ŽINIAS

"MUZIKOS ŽINIOS" yra vienintelis periodinis bažnytinės, lietuvių tautinės muzikos ir dainos bei liaudies meno žurnalas.

"MUZIKOS ŽINIOSE" šalia žinių apie mūsų muziką, chorų ir ansamblių veikimą, kiekviename numeryje telpa giesmė arba daina su gaidomis parašyta solo balsui arba chorui.

"MUZIKOS ŽINIAS" leidžia Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Vargonininkų Sąjunga, kuriai priklauso veik visi Amerikos lietuvių vargonininkai, daug artistų, menininkų, muzikos ir dainos mylėtojų

MUZIKOS ŽINIŲ prenumerata metams tikiai \$1.00, užsienyje \$1.50. Prenumeratas reikia siųsti administratoriui šiuo adresu: Mr. Leonard J. Šimutis, Jr., 6322 So. Chicago 29, III. USA. G. visus raštus tam laikraščiu reikia siųsti šiuo adresu: Mr. Ignas Sakalas, 2056 W. 23rd St., Chicago 8, III. USA.

AKIU SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Išdiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.

470 College St. W. Toronto
Tel. RA 3924

BR. BUKOWSKA, R. O.

AKIU SPECIALISTE

Tikrinu akis ir pritaikau akinius suaugusiems ir vaikams.

Priemimo valandos: kasdien nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak. Sekmadienis pagal susitarimą 55 St. John's Rd., W. Toronto. (kampas 94 Laws St.)

Tel. LYndhurst 0052

NAUJAS LAIKRODININKAS

Kazimieras Tutlis

Taiso vietinių ir vokiškų firmų laikrodžius. Dirbtuv. turi dalių vokiškiems laikrodžiams. Laikrodžiai taisomi greitai, gerai ir pigiai. Prašome kreiptis į įstatikinti.

Atidaryta kasdien nuo 5 — 8 val. p. p.

EUROPEAN WATCHMAKER

827 Queen St. W. (priešais Claremont g-vę) Toronto. Tel. EL4521

Kinų patarlės

Vėjas mėgsta didelius medžius.

Iškišk gyvatę į bambuko dūdą, ji ir ten bandys susirangyti.

Senas žmogus šeimoje — lobis.

Turtingų atmintis trumpa.

Tigras su briedžiu kartu nevaikšto.

Žuvis mato masalą, bet ne kabluką.

Jei tavo daržas nesužydėjo, prikašiok sau, bet ne saulei.

Jei nori sugauti žuvį, nekopk į medį.

Svečio neklausk ar jis nori, kad jam paplautum viščiuką.

Kas du kart apsidairys, nieko nepraras.

Žmonės, bet ne sienos, sudaro miestą.

Geriems draugams ir vanduo saldus.

Ir tokių atsitikimų esti...

Detroit, Mich. Neseniai čia vienas vyrukas, gyvenęs visai prie aerodromo, smarkiai prisigėrė ir, girtas būdamas, sumanė pasivažinėti. Ne lėktuvu, žinoma, jis važinėjo, bet savo automobiliu.

Ir dar kas svarbu: minėtoji "stiklelio auka" nevažiavo važinėti į gatves, kur nors į aikštes, tačiau su savo "karu" švaistytis pradėjo po aerodromą, sukinėjęs tarp bestovinių lėktuvų, lakūnams sukeldamas didelę baimę ir įvairdamas juos į paniką...

Buvo išaukta policija ir, rezultate to pasivažinėjimo, girtasis vyrukas pakliuvo į kalėjimą. Vėliau — teismas.

Na, ir gal sakysite, kad teisėjas tam vyrui prikirpo kaip reikiant?

Visai ne. Jis buvo išteisintas. Kodėl? — Na, teisėjas įstatyme nesurado paragrafo pagal kurį tą vyruką galima būtų

nubausti. Įstatyme tebuvo pasakyta, jog girtam draudžiama važinėti gatvėmis, plantais, viešaisiais keliais ir viešomis aikštemis, tačiau nieko nepasakyta apie tokius, kurie girti važinėja aerodromais...

Našlaitis

— Kas tavo tėvas? — paklausė mokytojas.

— Didysis Stalinas, — įprastai rutina atsakė mažasis berniukas.

— O kas gi tavo motina?

— Sovietų Sąjunga, — mažasis berniukas vėl atsakė nedvejodamas.

— O kuo tu norėtum būti, kai užaugsi? — klausinėjo toliau mokytojas.

— Našlaičiu, — atsakė mažasis.

Nieko stebėtino

— Žinai, Juozai, kaip vakar aš pastebėjau diskusijų metu, tai jūsų žmona gerai nusimano parlamentarines teises dalykuose.

— Nieko stebėtino. Ji mano namuose jau penkiolika metų pirmininkauja...

Calgary, Alta.

Lietuva tebegyva mūsų širdyse

Kiekvienas lietuvis Vasario 16 prisimena ir nori, kad Lietuvos garbinga praeitis, jos kovos dėl laisvės, jai padaryta didžiausia neteisybė ir skriauda būtų visiems žinoma ir pamerkta. Mažiesiems lietuvių būreliams tenka daugiau pastiepti, kad neatsilikus nuo didesniųjų kolonijų. Calgary apylinkės lietuvių pasirodė vieningai, skaitlingai atsilankydami į iškilmingą minėjimą, kuris įvyko erdvoje ukrainiečių salėje, padengę šventės išlaidas, pasikalbėję, pasimatę ir prisiminę savo artimuosius tėviskėje ir jų vargus.

Vietos laikraščiai "Albertan" ir "Calgary Herald" išspausdino straipsnelių, pareidžiamų, kad vietos lietuvių mini liūdnas savo tautos 32 metų sukaktuves. Radio stotis CFNC, turinti geriausią klausyto-

Išleistas naujas Lietuvos ir Klaipėdos krašto pašto ženklų kainininkas. Norintiems susipažinti siunčiamas nemokamai.

Perku Lietuvos ir kitų valstybių pašto ženklus, rinkinius. Priimu taip pat komisan.

J. Liubinskas
922 W. 33th St.
Chicago 8, III. USA

Patarnavimas su betkokio dydžio trokai

JONAS INDRJUNAS

238½ Bathurst St., tel. WA 9742
Užsakymai (orderiai) priimami nuo 5-7 val. po pietu.

**LIETUVIŠKA AVALINĖS
TAISYMO DIRBTUVĖ —
PARDUOTUVĖ**

Naujausios mados.
Priimanos kainos.

Sav. **IGNAS ASTRASKEAS**

1414 Dundas St. West. Toronto
Tel. KE 3881.

Dantistas

Dr. Chas. OKUN

838 Dundas St. W. Toronto
(kampas Euclid Ave).
Priima vakarais pagal susitarimą. Tel. WA 9822.

Vancouver, B. C.

Vasario 16 minėjimas

Kanados vakaruose, kur Didysis vandenynas plauna Vancouverio krantus, nedidelė lietuvių kolonija su tikru dvasios pakilimu vasario 19 d. minėjo Vasario 16-ją. Kadangi turime lietuvišką parapiją ir laikiną katalikų bažnyčią, tai minėjimas pradėtas pamaldomis: Šv. Mišias 12 val. atlaikė gerb. kun. A. Traškevičius ir pasakė jautrių pamokslą. Pamaldose atsilankė Vancouverio arkivyskupas J. E. W. M. Duke, D. D. Po pamaldų arkivyskupas pasakė gražų žodį, išreikšdamas džiaugsmą mūsų lietuvių religiniu aktyvumu, kad per pamaldas gražiai skambėjo lietuviškos giesmės, Tautos Himnas ir daugelis priėmė Šv. komunią. Drąsino ir patikino, kad šių mažą katalikiškąją lietuvių koloniją nuoširdžiai globos, kol mes vėl galėsime sugrįžti į savo tėvynę. Po kalbos suteikė Ganytojiškąjį palaiminimą.

Antroji minėjimo dalis buvo 5 val. vakare — salėje, kurioje programą suruošė Vancouverio KLT skyrius. Buvo anglų kalba paskaita, kurią skaitė Dr. Gaillius. Sveikino latvių, estų ir ukrainiečių atstovai.

Po to, nors mažas, bet gražus choras, vadovaujamas dirigento p. Sinkevičiaus, sudainavo jausmingas lietuviškas dainas: Lietuva brangi, Laisvės Varpas ir kt.

Toliau sekė tautiniai šokiai, kuriems vadovavo p-lė D. Kauraitė.

Minėjimo programa buvo paruošta rūpestingai ir gražiai. Negausiai Vancouverio lietuvių kolonijai daugiau padaryti nebuvo galima. Šis minėjimas buvo vienas iš gražiausių kultūrinių pasirodymų Vancouveryje.

Visdėlio gaila...

Čia lietuvių tarpe didelio susidomėjimo sukėlė vietos didelio tiražo laikraščio "The Vancouver Sun" paskelbta žinutė apie lietuvių A. G., sugautą vogus Safeway krautuveje prekes. Už tai jis policijos teismo nubaustas \$75 bauda. Lietuvių tarpe sensaciją šis įvykis sukėlė ypač dėl to, kad A. G. yra vietos lietuvių komun. kuopos turinčios 126 narius, sekretorius.

Aplinkybės būvę šitokios: Išeinant iš krautuves, matyt, pastebėjęs, kad nebuvo prie kasos, vedėjas patikrino A. G. krepšį, kuriame rado 9 prekes.

A. G. aiškinasi, kad prekes pirkęs kitoje Safeway krautuveje. Jis parodė taip pat kitos krautuves pakvitavimą lygiai tokioms pat prekėms. Tačiau, pasirodė, kad atskirų tos firmos krautuvių prekes turi savus ženklus, o krepšyje rastosios buvo kaip tik iš šios krautuves. Buvo aišku, kad A. G., nusipirkęs ko reikėjo, vienoje krautuveje, ir parnešęs prekes namo, atėjęs į kitą krautuve pasirinko lygiai tą pačių prekių ir manė galėjęs sklandžiai išeiti. Deja, tie nelemtieji krautuvių prekių ženklai, kurie jam buvo visai nežinomi.

Gaila, kad negražiais žygiais pagarsėja vis dėlto lietuvių. Vancouverietis.

LIETUVIŠKA VARTOTŲ BALDŲ KRAUTUVĖ

J. Dagot — Daujotas

Perka, parduoda ir taiso įvairius senus baldus, permuša minkštus baldus. Atlieka poliravimo ir išbaigimo darbus.

2190 DUNDAS ST. W. Toronto 3, Ont. Tel. LAKeside 2324

KAZYS ARDAVICIUS

LIETUVIŠKA RUBU SIUVYKLA

Ivairus užsakymai atliekami pagal naujausias Europos ir Kanados madas. Kainos priimanos.

828 DUNDAS ST. WEST. TORONTO, Ont.

PETRAS KAIRYS

MESOS IR VISOKIŲ VALGOMŲ PRODUKTŲ

KRAUTUVĖ ir VALGYKLA

889 Dundas St. W. Toronto, Ont. — Tel. WA 0062
Visi mieli tautiečiai maloniai kviečiami atsilankyti.
Puikus ir greitas patarnavimas.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

FRANK BOCHULIS

Taiso ir parduoda naujausius įvairių rūšių laikrodžius. Galima išsigyti žiedų, Toronto suvenirų; parduodamos įvairios auksinės ir sidabrinės prekes. Už darbą garantuoja.

Kainos priimanos.
Atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.
272½ QUEEN ST. W. TORONTO.

IŠ TĖVIŠKĖS

Jūs turite nuotraukų neperdaugiau, tačiau tai, brangiau: ir gal vienintelė atmintis. Duokite visas reikalingas nuotraukas perfotografuoti, padaugininti bei padidinti

LUNA foto studijoje

575 WELLINGTON ST. W. TORONTO TEL. PL 5717
Polyginus kokybę pigiausios kainos Toronte.

